

Новини ▶ 6

Кризата направи бизнеса изобретателен

В ЕС и в България не се насърчават достатъчно иновациите, каза премиерът Борисов

Интервю ▶ 18

Фирмите ще търгуват с вредни емисии през март

▶ Павел Кочалка, управител на инвестиционния посредник Глобал Маркетс

Инвеститор ▶ 12
Облигационерите
на Алма тур искат
нови обезпечения

Компанията няма да може да се разпорежда с имуществото си, да раздава дивиденди и трябва да увеличи капитала си

Инвеститор ▶ 13
Химимпорт с 21%
ръст на финансовите
си приходи

Консолидираната печалба на холдинга за 2009 г. се повишава минимално до 128.91 млн. лв.

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg Пари

Вторник

2 март 2010, брой 41 (4852)

USD/BGN: 1.44609

▲ +0.33%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.35250

▼ -0.33%

Българска народна банка

Sofix: 425.30

▲ +0.36%

Българска фондова борса

BG40: 117.74

▼ -0.30%

Българска фондова борса

МВФ: ПЛАЩАЙТЕ НА ФИРМИТЕ

Ръководителят на мисията на МВФ за България Бас Бакер препоръча на правителството да плаща на бизнеса и прогнозира, че дефицитът ще достигне 1.8% ▶ 4-5

Коментар ▶ 2

Сиромас бизнесмен, жив иноватор

Липсва държавна политика към иновациите, няма субсидии и дори се създават изкуствени пречки, но въпреки това у нас все още има наука

Новини ▶ 8-9

Учени искат отглеждане на ГМО лабораторно

Отглеждането на ГМО само в лабораторни условия поискаха учени от БАН с председател академик Никола Съботинов

Новини ▶ 9

Дунав унищожи 15 хил. дка обработваема площ

Стопанисването на речните диги трябва да бъде централизирано в отделна агенция, смята министър Мирослав Найденов

Свят ▶ 10

Строгите правила в Чили омекотиха удара

Регулациите и контролът гарантираха на Чили много по-малки щети от тези в Хаити въпреки по-мощния трясък на опустошителното земетресение

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Васил Велев

Елхим Искра - Ад Пазарджик, чийто член на съвета на директорите е Васил Велев, е най-печелившата индексна компания във вчерашния ден на Българската фондова борса. На 1 март има 300 прехвърлени акции, като ръстът им в цената на дневна база е 7.07%. При затварянето една акция се е продавала за 2.12 лв.

Губещ
Росица Янакиева

Група общински съветници от ГЕРБ поиска оставката на кмета на община Перник Росица Янакиева. Според съветниците със своя заповед от 17 април 2009 г. тя е опорочила конкурс, при който е продаден недвижим имот за 210 000 лв., като купувачът Стил трейд е трябвало да инвестира 22 млн. лв. 3 дни след покупката компанията е продала имота за 1.2 млн. лв.

Мнения

► **Увеличението на жилищното кредитиране** е нещо нормално. Банките пуснаха няколко промоции по ипотечни кредити, в същото време лихвите също започнаха да падат. Като се прибави и народопсихологията ни, която "ни задължава" да си купим жилище, няма нищо изненадващо в повишения интерес към жилищните кредити.

Бисера Иванова

► **Фирмите взимат по-малко заеми.** Това е неприятна новина, защото означава, че не правят инвестиции. Банкерите пък обясняват, че финансовите отчети на компанията са негативни и това пречи на кредитирането. Много зле за икономиката, защото вместо да се оправяме, ние затъваме все повече и повече.

Петър Кирилов

Коментар

► **Бизнесът търси начини да се адаптира към кризата и става изобретателен**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Сироммах бизнесмен, ЖИВ ИНОВАТОР

Народът си го е казал - Сироммах човек, жив дявол. Та така и в бизнеса - на българските фирми им липсват свежи пари, принудени са да орязват бюджетите си и да съкращават хора, но това ги кара да бъдат и по-предприемчиви отвсякога. През миналата година 71% от предприятията у нас са направили нещо, което може да бъде определено като иновативно. Те са били стимулирани от кризата и по-високите европейски изисквания, показва проучване на Фондация Приложни изследвания и комуникации (вж. стр. 6). За сравнение преди година с иновационна дейност са се занимавали 43% от фирмите, т.е. само за година ръстът е почти двоен.

И всичко това се случва в малка България, напук на хаоса и хилядите пречки, които държавата поставя пред предприемачите. У нас липсва държавна политика по

Дарина Черкезова,
dcherkezova@pari.bg

” **Липсва държавна политика към иновациите и няма субсидии, но въпреки това у нас все още има наука**

отношение на иновациите. По финансиране на подобни дейности сме на последно място в ЕС. Ако държавата заделя някакви пари, то голяма част от тях май просто си отиват за заплати на чиновниците. От Европа ни предоставиха средства чрез Оперативна програма Конкурентоспособност, а оценителите забавиха одобрението на подадените проекти дотолкова, че те вече изгубиха своята иновативност.

В страната, която е дала мозъците, измислили компютъра, калкулатора, електронния часовник, въздушната възглавница и какво ли още не, все още има мозъци, които продължават да мислят по-нестандартно и в перспектива. Голяма част от иновациите у нас дори са в сферата на информационните и телекомуникационните технологии. Значи не сме изостанали от

света. Заради кризата се увеличава и делът на иновативните идеи за подобряване на организацията на работа или тези в сферата на маркетинга. Значи бизнесът се адаптира и не спи.

Притеснява ме само едно. Народът е измислил и една друга поговорка - Накарай мързеливия на работа, за да те научи на акъл. Българите са тарикати и търсят лесния начин, което понякога също може да мине за иновация. Та, ако кризата стимулира бизнеса да мисли трескаво какво да подобри в работата си, защото няма пари и трябва да се действа, да не стане така, че след време мързелът ни да надделее. Засега всички прогнози са, че още през тази година ще започнем да излизаме от кризата. Може би затова за 2010-2011 г. се очаква иновационната дейност да намалее и да ни се крогне ентузиазмът.

pari.bg Топ 3

1 Банките не вярват на фирмите. Жилищното кредитиране с най-голям ръст.

2 Да изхвърлим държава от еврозоната, това е несериозно. България трябва да инвестира в развитието на туризма, казва Маркус Фербер, член на комисията по икономически и парични въпроси в Европейския парламент.

3 Снимка с премиера е наградата за иновативните фирми.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСЕСКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГЪРГОВА - 062/67 76 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 4395840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„ Аз съм публична личност, нямам намерение да бягам в някоя държава

► **Емилия Масларова**, генушман от ПГ Коалиция за България

Число на деня

82

► процента от столичани следят най-общо дебата за ГМО. Това показва експресно проучване на НЦИОМ, проведено от 23 до 25 февруари сред 600 пълнолетни софиянци

Коментар

@government 👍 Twitter - по-бързо и по-евтино е

Електронното правителство на България е един от най-протаканите и най-спорни проекти на държавната администрация. Може би единствено строежите на магистрала изпреварват по мудност, сложност и съмнения за корупция. Дигитализирането на администрацията трябва да направи достъпна държавната администрация за всеки. Всеки с достъп до интернет. Проектът за това обаче е скъп - според различни източници между 200 и 250 млн. лв. Срещу които реален резултат на практика няма. Всъщност в момента има един портал egov.bg, в който има само 14 действащи (при това в тестов вариант) услуги. До края на март те трябва да станат около 30, а до края

Христо Ласков
hlaskov@pari.bg

„ Дали българското правителство да не си направи собствена социална мрежа? Така със сигурност ще достигне лесно и бързо до милиони българи

на годината - 100. Всичко това за 10 години. Прилича на магистрала Тракия, нали?

Дали обаче е необходимо да се изливат купища пари в проекти с дълги наименования, а средствата да се управляват от агенции и министерства със сложни и дълги аббревиатури? Може би. Всичките усилия на тези чиновници обаче бяха направени на пух и прах от един сайт - Twitter - и един министър - външния Николай Младенов. Примерът е пресен - земетресението в Чили, където живеят над 120 българи. А Младенов не спря да ъпдейтва профила си в Twitter цял уикенд, публикувайки актуалната обстановка около сънародниците ни в

латиноамериканската държава. А те бяха ретуитвани и ретуитвани, и дори използвани от медиите като официален източник на информация. При това безплатно! Е, може би Младенов е платил някой и друг лев за интернет трафик през мобилния си телефон в зависимост от тарифния план, който използва.

Важното е друго - мангалитетът на задклавиатурното устройство, в случая министър. Той намери как да уведоми възможно най-много граждани за дадена ситуация, при това през интернет и през безплатна платформа. А тоновете хардуер за електронното правителство на практика събират прах някъде, без да се използват по

предназначение. Дали пък правителството да не си направи един свой собствен Twitter, и без това платформата на сайта може да се модифицира свободно и да се използва за подобни цели? Например govtwit.bg?

Може би така ще събудим интереса на държавния чиновник към използването на интернет за полезни цели. А може да се катализира и изграждането на електронното правителство, прощавайте, управление на България, което засега пак е само на хартия. Пак прощавайте - на PDF файл. Поне това е стъпка напред - използва се електронен формат, на който се разписва концепцията за развитието на електронното управление.

Създаването на подобен „проект“ ще има една положителна страна - така органите на реда лесно ще следят кой, какво и как в интернет, без да им се налага да си правят пасивни интерфейси при интернет доставчиците.

Уви, това май са само смели мечти, които няма да видят бял свят. За нас, гражданите, които не обичат и не искат да губят време в редене по опашки, остава да чакаме и да се надяваме този път egov.bg да заработи, макар и лека-полека, и да видим реален ефект от парите, изхарчени за електронно управление досега.

*@ е символ за отговор към потребител в Twitter.

Реплика

Паспортната мафия ще пореве и ще си иде

Паспортната мафия ще пореве и ще си отиде, каза в интервю за агенция Фокус Божидар Димитров, министър без портфейл, който отговаря за българите зад граница. Повод са твърдения в неделя при откриването на паметник на Иван Михайлов в двора на Драги Каров във Велес, където е била поискана оставката му и освен това са отправени обвинения, че е работил за тайните служ-

би в Македония. Според Божидар Димитров става дума за типичен пример на паспортна мафия, чийто бизнес сева с промените в Закона за българското гражданство, чийто двигател е министърът. Според него тази мафия се е появила заради законовата възможност документите на кандидатите за българско гражданство да се събират от посредници. За съжаление първата дума, която

чуваше всеки кандидат за българско гражданство, беше: Дай 300 EUR, 500 EUR, да ти оправя документите. Това беше само една от печалбите им, така да се каже, законната им тарифа. Впоследствие влизаха в сговор с недобросъвестни български чиновници от различните институции, от които зависеше решаването на въпроса с българското гражданство, коментира Божидар Димитров.

► От 8.00 часа вчера до 8.00 часа на 6 март е забранено влизането на автомобили по западното пътно платно на бул. Княгиня Мария Луиза между ул. Екзарх Йосиф и бул. Тодор Александров

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

МКВ Unionbank
Специално за теб

Не чакай повече!

Сега е моментът за ново жилище с ипотечен кредит **Домът с пакет Комфорт+**

- лихва **7,40%** в евро за първата година
- до 80% финансиране
- до 12 месеца гратисен период
- безплатни застраховки „Живот“ и „Имот“
- ГПР 8,44% при 40 000 евро и лихва 7,40% за 35 години

www.unionbank.bg

0700 12 200

МВФ очаква дефицитът

Фондът подобри прогнозата си за икономиката ни

МВФ прогнозира, че бюджетният дефицит на България през тази година ще стигне 1.8%. Това каза председателят на мисията на фонда Бас Бакер. По думите му дупката в хазната щяла да бъде по-голяма, защото на касова основа дефицитът в края на 2009 г. е бил 0.8%, но заедно с натрупаните задължения на държавата реално той е стигнал 1.9%, обясни Бакер.

В същото време в Конвергентната програма на България е записано, че 2010 г. ще приключи с 0.7% дефицит. Според МВФ постигането на тази цел ще бъде истинско предизвикателство за правителството. От фонда подчертават, че лимитите за разходите трябва да се спазват, тъй като данъчните приходи се влошават.

Реакция

Вицепремиерът и финансов министър Симеон Дянков каза, че правителството може да допусне прогнозиран от фонда дефицит и да се разплати с всички фирми. Той отново подчерта, че кабинетът ще се разплаща само за свършена и фактурирана работа. Дефицитът може и да е малко по-голям, но ще се движим около тази цифра, беше категоричен премиерът Бойко Борисов. Предстои ударно да се връща и ДДС през февруари и март, беше категоричен Дянков. Само преди ден той каза, че до края на март невърнатият ДДС на фирмите ще се намали от 450 млн. лв. в началото на януари до 300 млн. лв.

Билиана Вачева
bvacheva@pari.bg

Разчети

Фондът подобри значително и прогнозата си за ръст на икономиката. За тази година ще има повишение на БВП с 0.2%, уточни Бас Бакер.

Предшните разчети на фонда бяха за 2.5% спад. Прогнозираният слаб икономически растеж на МВФ е близък до очакванията на правителството за 0.3% ръст, уточни Симеон Дянков.

Разчетите на фонда за инфлацията се припокриват с тези на правителството. За 2010 г. се очаква инфлацията да е 2.5%. Според МВФ дефицитът по текущата сметка ще продължи да се свива и от 8.5% за 2009 г. той ще стигне 5.5% за тази година. По този показател се оказва, че международната финансова институция е по-оптимистично настроена от кабинета на Борисов. Правителството за тази година прогнозира, че дефицитът по текущата сметка ще е около 8%.

► Макропоказатели 2010 г.

	БВП	Инфлация	Бюджетен дефицит	Дефицит по текущата сметка
Правителство	0.3%	2.5%	0.7%	8%
МВФ	0.2%	2.5%	1.8%	5.5%

Източник: МВФ и Конвергентната програма на България за периода 2009-2013 г.

Препоръки

Бакер съветва правителството да продължи със строгата фискална политика и да предприеме бързи мерки за реформиране на здравеопазването и социалната сфера. Според МВФ удържането на ръста на заплатите в публичната сфера ще ограничи публичните разходи и ще даде пример да не се повишават и заплатите в частния сектор.

От фонда смятат, че двигателят на икономиката ще бъде износът, а не потреблението. Това е причината те да не подкрепят ръста на заплатите в държавната сфера. Правителството трябва да продължи борбата със сивата икономика и корупцията, е друга препоръка на МВФ. Освен това трябва да бъдат намалени регулациите и разходите за започване на бизнес.

Сектор

В банковия сектор основното предизвикателство през тази година ще е овладяването на лошите кредити, смятат от фонда. Бакер похвали правителството за значителните буфери, които са изградени в банковата система, както и за високото ниво на капиталова адекватност, което в България е 17% при 9% за Европейския съюз.

► Ръководителят на мисията на МВФ у нас Бас Бакер и представителят на фонда жи борбата с корупцията и сивата икономика

Дават ни за пример в ЕС заедно с Естония

Нито се ласкаем, нито се хвалим, нито имаме повод за радост след дадената ни оценка от МВФ и Световната банка. Разминаването между прогнозирания от предишните управляващи растеж и реалния спад е много голяма лъжа, която се е отразила на българския народ в очакванията му за икономиката ни.

Тези, които критикуваха Дянков и казваха: Пускайте голям дефицит, трябваше да бъдат с нас когато ни проверяват, за да чуят какво казват международните институции. Те ни посъветваха да допуснем дефицит до 1.8%. Ако той обаче се качи до над 2.5%, това вече е голям риск. Ние ще се съобразим с препоръките на фонда, а не с

Бойко Борисов,
премиер

„Ще се съобразим с препоръките на фонда, а не с популистките изказвания да се харчи сега, защото днес се живее

популистките изказвания да се харчи сега, защото днес се живее. Тези доклади са важни, защото за минути обикалят света и

информират инвеститори, хората, които дават кредитни рейтинги и освен това дават информация за действията на кабинета.

Правителството е получило похвала за изготвената Конвергентна програма от представители на Европейската комисия у нас. България и Естония се дават за пример в ЕС за строгата фискална политика, която провеждат. Искаме да бъдем образец на Стария континент. Сега други ги сочат с пръст и ги критикуват за големите дългове и дефицити. За нас е много важно да се подобри имиджът на България. Когато цифрите говорят, всеки трябва да се съобразява с тях. Искаме да бъдем от най-дисциплинираните и да бъдем толерирани за това.

От март започваме да отлепяме от дъното

Много трудно тази година ще бъдат увеличени заплати и пенсии. Годината определено е рисковата и това е залегнало в бюджет 2010 и конвергентната програма. Ако от средата на годината видим, че икономиката върви по-добре, отколкото ние и фондът вече предполагаем, тогава евентуално може да има някаква възможност за повишаване на пенсията и заплатите. От дъното почваме да отлепяме още от този месец. Затова и март го очаквам от пет-шест месеца с голямо упование и много се радвам, че стигнахме дотук. Ако от 2011 г. започнем да излизаме от кризата, тогава може ДДС да бъде намален.

Във връзка с кандидатстването ни за ERM II и еврозоната по една

Симеон Дянков,
вицепремиер и финансов министър

„Много трудно тази година ще бъдат увеличени заплати и пенсии

от най-спорните точки с ЕЦБ - външно-търговския баланс, вече няма проблем, тъй като дефицитът по текущата сметка рязко се сви. Правителството на

Станишев, Орешарски бяха правили опит в края на 2007 г., началото на 2008 г. да кандидатстват, но им беше отказано. Формалният повод за отказа беше дисбалансът във външната търговия. Ние този проблем вече го нямаме.

За първи път по време на мисията на МВФ у нас е поканен представител на Европейската централна банка, на Европейската комисия. Те всички поздравиха правителството за започналата реформа в здравеопазването и ни посъветваха да продължим с усилията, тъй като деформираните стимули в този сектор са довели до увеличаването на броя на болниците и ръст на финансовия натиск, без качеството на здравните услуги да се е повишило.

да се увеличи до 1.8%

за България и Румъния Тони Либек (вляво) призоваха правителството да продъл-
СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Трябва още да се свалят осигуровките

В Международния валутен фонд са длъжни да бъдат по-консервативни и да прогнозираят най-лошия вариант. Тук няма нищо ново. Те са загрижени за баланса, за тях е важно да не се харчи и е нормално да препоръчват фискална дисциплина. Въпрос на преценка на България е доколко и кои препоръки ще се приемат.

По отношение на двете препоръчани мерки - за задържане на заплати и пенсии и да не се вдигат данъчните ставки - с първото съм съгласен, с второто не. Имам предвид осигуровките и данък добавена стойност. Можем да бъдем и не чак

Георги Ганев,
програмен директор на Центъра
за либерални стратегии

” Не Симеон
Дянков,
а МВФ са
фискални
фетишисти

толкова консервативни. Често обвиняват финансовия министър Симеон Дянков, че е фискален фетишист, всъщност МВФ са

фискални фетишисти. Но ние не сме длъжни да ги слушаме, както се е случвало. Мерки като понижаване на осигуровките и ДДС няма да доведат до бюджетни неприятности и ще имат съвсем малък негативен ефект върху фиска, а от друга страна, ще доведат до стопанска активност и раздвижване на икономиката.

Не вярвам препоръките за по-голяма фискална дисциплина да доведат до ситуация като задържането на плащанията към фирмите. Всъщност това не е проблем от фискална гледна точка, а поради факта, че държавата отказва да изпълнява договори.

Блиц Бас Бакер, ръководител на мисията на МВФ за България

Не препоръчваме да се намалява ДДС

► Господин Бакер, вие как изчислявате дефицита - на касова основа (отчитат се само реалните плащания и постъпления) или, както ЕС, взимате под внимание и неразплатените задължения на правителството?

- МВФ и Европейската комисия по различни начини отчитат дефицита. Ние го отчитаме на касова основа (cash basis), докато ЕС го разглежда с натрупване (accrual basis). За миналата година дефицитът на България се оказа по-голям и затова очакваме през 2010 г. той да стигне 1.8% от БВП.

► Вие подобрите прогнозата си за дефицита, преди очаквахте той да е 1.9%, на какво се дължи това?

- Няколко са причините. Първо, за тази година очакваме растеж от 0.2%. Подобриме прогнозата си, тъй като при мисията през септември 2009 г. очаквахме, че през 2010 г. ще е налице 2.5% спад. Второ, новото правителство предприе реформи, чрез които да повиши приходите в бюджета, като в същото време рязко намали и разходите. Това

” Надяваме се пролетта в България да не бъде само астрономическа, а да дойде и в икономиката ви

са причините за по-ниската ни прогноза за бюджетния дефицит.

► Какво ще препоръчате на българското правителство?

- Мисията не препоръчва на правителството да нама-

лява ставките на ДДС при текущите обстоятелства, тъй като бюджетът в най-голяма степен разчита на приходите от този косвен данък.

► Правителството правилно ли постъпи, като отложи плащанията на частния сектор и така задържа дефицита по-нисък?

- Ние напълно подкрепяме намеренията на българското правителство тази година да си плати задълженията към частния сектор.

*Използвани са въпроси на различни медии

200

НОВИЯТ PEUGEOT 206+ ОЩЕ ПО-НЕУСТОИМ

Разход на гориво (л./100 км): смесен цикъл 4,2 - 6,3, градски 5,4 - 9,1, извънградски 3,5 - 4,8; CO₂ емисии: 110 - 150 г/км.

www.peugeot.bg

ВЕЧЕ НИЩО НЕ ВИ СПИРА ДА НАПРАВИТЕ ТОВА, КОЕТО ВИНАГИ СТЕ ИСКАЛИ.

206+ с неустойма цена от 17 980 лева.
Оборудван с ABS, климатик, ел. стъкла, радио CD...

София Франс Ауто

Бургас 056/860 111 Варна 052/554 111 В. Търново 062/601 310, 600 746 Добрич 058/690 138 Карлово 0335/94 209 Кюстендил 078/552 452
Монтана 096/300 013 Пазарджик 034/442 499 Плевен 064/833 128 Пловдив 032/908 000 Разград 084/630 033 Русе 082/827 231
Сандански 0746/31 911 Севлиево 0675/32 003 Сливен 044/600 106 Смолян 0301/60 963 София Ботевградско шосе 02/8922 131
София Люлин 02/9216 131 София Цариградско шосе 02/9601 131 Стара Загора 042/670 418 Търговище 0601/67 050 Хасково 038/601 100

Кризата направи бизнеса у нас изобретателен

Два пъти е нараснал броят на иновативните фирми за година

До 71% се е увеличил дялът на иновационните фирми в България през 2009 г., което е почти два пъти повече в сравнение с 2008 г., когато те са били 43%. Това показва годишният доклад Иновации.бг на Фондация Приложни изследвания и комуникации, представен на Шестия иновационен форум. Иновационната активност на бизнеса се повишава заради кризата, която принуждава компаниите да се реструктурират, да намалят разходите си, да диверсифицират продукти и пазари, коментира Руслан Стефанов, координатор на групата, разработила проучването. Друга причина за повишаването на иновационната активност на бизнеса в България е нуждата от въвеждане на редица европейски изисквания, което кара фирмите да бъдат по-ефективни в работата си.

Профил
През 2009 г. една четвърт от фирмите са въвели про-

дуктови иновации, а 19% такива, свързани с производствените процеси. Само 6.3% е дялът на фирмите, които са направили едновременно продуктови, процесни, организационни и маркетингови иновации. Най-много иновации традиционно се правят в IT сферата, показват проучванията.

Финансиране

България обаче остава на опашката в ЕС по финансиране на научноизследователска дейност. През 2008 г. са заделени едва 0.49% от БВП за иновации, докато средното ниво в ЕС е било 1.9%. През 2010 г. планираните държавни разходи за иновации възлизат на 221 млн. лв., или 1% от всички бюджетни разходи. Според експертите обаче съществува реална опасност те да бъдат изразходвани основно за заплати и текущи разходи, а не за иновации.

Държавите от ЕС, включително и България, не оценяват дос-

► Държавите от ЕС, включително и България, не оценяват достатъчно нуждата от насърчаване на иновациите, каза премиерът Бойко Борисов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

татъчно нуждата от насърчаване на иновациите, каза премиерът Бойко Борисов, който участва в иновационния форум. Само Google например инвестира в иновации повече, отколкото всички държави в ЕС, взети заедно, даде пример той. Той показа, че правителството е готово да помисли за стимули и преференции за развитието на иновационните дейности.

В момента има огромен интерес от страна на няколко международни компании и се надявам съвсем скоро те да инвестират 200-300 млн. USD в страната, допълни Борисов.

Прогноза

През 2010-2011 г. обаче иновационната активност на предприятията ще се свие, прогнозира Руслан Стефанов. Една от причините е, че

влиянието на кризата върху българската икономика има отложен ефект. На развитието на иновациите у нас в бъдеще пречи и липсата на ясна държавна стратегия за развитието им. Оказва се, че стратегията за развитие на иновации в България е от 2004 г.

За развитието на иновации са нужни средства, затова трябва да се подобри и процесът на усвояване на

парите от еврофондовете, коментира за в. Пари Стефан Деевски, управител на габровската фирма АМК. Според Огнян Траянов, президент на ТехноЛогика, с обществените си поръчки държавата не дава никакви стимули за иновации. Липсва и капацитет за анализ и оценка на иновативните дейности сред държавните служители, смята той.

Дарина Черкезова

Награда за иновации - снимка с премиера

Смартком България и ОРАК Инженеринг спечелиха наградите за иновативно предприятие на годината съответно в категориите голямо и малко предприятие. Те бяха връчени от премиера Бойко Борисов в рамките на Шестия национален иновационен форум. Инициативата е организирана от Фондация Приложни изследвания и комуникации и Enterprise Europe Network - България в партньорство с Министерството на иконо-

миката, енергетиката и туризма и мисията на Световната банка в България. Организаторите обаче коментираха с усмивка, че тази година наградата за победителите е само снимка с премиера.

За пръв път беше дадена награда и за научноизследователска организация на годината. Отличията бяха за Института по механика в БАН и Лабораторията CAD/CAM/CAE в индустрията в Технически университет - София.

До края на март тръгва евросхема за новаторство на стойност 25 млн. EUR

Още 5 млн. лв. са заделени в бюджета на Националния иновационен фонд

До края на март трябва да бъде обявена схемата за субсидиране на внедряване в производството на иновативни продукти и процеси, съобщи на иновационния форум министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. Бюджетът на схемата е на стойност от 25 млн. EUR и е част от Оперативна програма Конкурентоспособност.

Срокове

Ще направим всичко възможно, за да се скъси периодът на оценка и изплащане на субсидиите за фирмите, обеща министър Трайчо Трайков. При предишното обявяване на подобна схема това бе един от основните проблеми.

Отделно от програмата Конкурентоспособност през 2010 г. чрез Националния иновационен фонд за подпомагане на връзките между иновативните предпри-

► Ще направим всичко възможно, за да се скъси периодът на оценка и изплащане на субсидиите за фирмите, обеща министър Трайчо Трайков

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

тия и научните колективи са заложили 5 млн. лв., заяви Трайков.

Българските предприятия може да се възползват и от европейската инициатива Еврика, по която държавата участва с 1 млн. лв. съфинансиране, допълни той. Подготвя се за въвеждане в Министерския съвет и решение за финансиране на организации, които ползват консултантските услуги на European Enterprise Network. Заложено държавно съфинансиране в

тази връзка също ще е 1 млн. лв.

Приоритети

Енергийната ефективност и иновациите ще са основните приоритети на ЕС в бъдеще, затова България трябва да се съобрази с това да е подготвена със своя собствена стратегия до 2020 г., която да отговаря на европейската. Това коментира Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие и благоустройството, който също взе участие в инова-

ционния форум.

Според депутата Мартин Димитров трябва да се създаде цялостна добра среда в България за развитие на иновациите. Не е ясно къде точно ще се случи иновацията, затова трябва да се създават възможности на хората да опитват, смята той. По думите му е важно да се предоставят гаранции за стабилност и предвидимост на реформите, свързани с бизнеса, за да може той да се занимава и с иновации.

Дарина Черкезова

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ
0 7001 7001
НА ДЕНЯТА НА ЕДИН ГРАДСКИ ПОСРЕТОС

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
СЪВРЕМЕННИ УСЛУГИ
ВЕЧНО СТОЯНО

В ЕС обмислят нов план за излизане от кризата

Мерките ще бъдат насочени към малките предприятия, а не към финансовата стабилност

В Европа все по-усилено се говори за необходимостта от втори европейски план за възстановяване от икономическата криза. Основно средствата от първия европейски план за възстановяване отидоха за финансовата стабилизация на страните членки и на практика те са се отразили незначително на бизнеса, а оттам и на заетите лица. Това заяви Лалко Дулевски, председател на Икономическия и социален съвет, в който участват граждански, синдикални и бизнес организации. Ние стоим зад идеята да се разработи нов план за подпомагане на икономиките в ЕС, който да е по-целенасочен като мерки и програми към дребния и средния бизнес, каза Дулевски.

Заетост

Създаването на условия за по-гъвкава заетост се посочва за една от най-успешните мерки за справяне с безработицата в условията на криза, се казва в анализ на ИСС за антикризисните мерки на пазара на труда. Няколко държави са въвели непълно работно време и компенсация на работниците - Австрия, Белгия, Франция, Люксембург, Словения. В Малта всички са преминали

на 4-дневна работна седмица. България също предприе компенсация за непълно работно време, но на много места този режим се прилага нелегално, обясни Пламен Димитров, зам.-председател на КНСБ. У нас миналата година за три месеца около 16 хил. работници получаваха по 120 лв. месечно субсидия от държавата заради това, че предприятията им са преминали на 4-часов работен ден. Тази година същата субсидия ще получат около 6000 души, но за срок от четири месеца. В някои страни обаче компенсациите са далеч по-сериозни, във Франция те са 90% от дохода на работниците, преминали на четиричасов работен ден, заяви Пламен Димитров.

В Холандия са създадени центрове за запазване на трудовата заетост, които прогнозираят и овладяват негативните последици от реструктуриране на отделни сектори на икономиката. Има държави членки, които прилагат и мерки за насърчване на работни места. Така е в Белгия, Испания, Чехия, Румъния и Финландия, където се предоставят данъчни и осигурителни облекчения за определени производства и групи от населението.

Осигуровки

Икономическият и социален съвет е против по-нататъшното намаляване на осигурителните вноски в България. В условията на спадащи да-

► Създаването на условия за гъвкава заетост е една от най-успешните мерки за справяне с безработицата

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

нъчни приходи, осигуровките в България не може да се намаляват повече, защото това ще застраши стабилността на осигурителната система, обясни Димитров. Намаляването на осигуров-

ките, което се прилага като мярка в много страни в Европа, като Португалия и Унгария, е изчерпало своята възможност у нас, е становището на ИСС.

Мила Кисьова

Банка Пиреос с кредитна линия за 40 млн. EUR

Трезорът ще финансира проекти на малки и средни фирми от индустрията, туризма и селското стопанство

► Атанасиос Куцоупулос, главен изпълнителен директор на Банка Пиреос България

Банка Пиреос България получи нова кредитна линия от 40 млн. EUR. Парите са част от споразумение на Пиреос Груп с Европейската инвестиционна банка. Двете институции са подписали споразумение за кредитна линия на стойност 120 млн. EUR за финансиране на малки и средни предприятия в България, Албания, Румъния и Сърбия.

Кредитиране

Максималният размер на кредитите, които ще отпусне Банка Пиреос България, може да бъде 12.5 млн. EUR. Срокът за изплащане е минимум две и максимум 10 години.

Заемите ще бъдат отпуснати на малки и средни фирми за финансиране на проекти в секторите индустрия, туризъм, селско стопанство, здравеопазване и образование. Инициативи за опазване на околната среда също ще бъдат кредитирани, обясниха от банката. Заемите може да се използват за закупуване на технологично оборудване, разработване на нови продукти, развитие на дистрибуторска

мрежа, придобиване на патенти, средно- и дългосрочно оборотно финансиране. Инициативата на Група Пиреос е много навременна предвид затрудненията на икономиките в региона и необходимостта банковият сектор да подкрепя развитието на фирмите с по-активно кредитиране, коментира главният изпълнителен директор Атанасиос Куцоупулос.

Сътрудничество

Разширяването на сътрудничеството на Група Пиреос и Европейската инвестиционна банка към дъщерните дружества от групата в Балканския регион е продължение на успеха от първата кредитна линия в размер на 150 млн. EUR за банката в Гърция.

Радослава Димитрова

Банките започнаха да свалят лихвите и по потребителските кредити

ПИБ намалява цената на заемите с 2%

След като банките в България започнаха да свалят лихвите по депозитите, сега логично тази политика се прехвърля и към кредитите. Уникредит Булбанк и Пощенска банка от началото на тази година свалиха лихвите по жилищните кредити. Първа инвестиционна банка пък обяви, че намалява лихвите по потребителското кредитиране. Според bankerите тази тенденция ще продължи през тази година, но никой не се наема да посочи до какви лихвени нива.

Параметри

Средно с 2 процентни пункта пада лихвата по потребителските кредити на ПИБ. В същото време се удължава срокът на кредитите до 10 години. Максималният размер на потребителските заеми е 30 хил. лв., посочиха от банката. Ако клиентите получават заплатата си по сметка в ПИБ, годишната

► След жилищните и бизнес кредитите започнаха да падат лихвите и по потребителските кредити

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

лихва по стандартния потребителски кредит в евро е 12.89%, а ако те имат поръчител, лихвата пада с още 1%. За останалите клиенти лихвеният про-

цент е 14.89%.

ПИБ облекчи и условията за кандидатстване за потребителски кредит - клиентите, които получават заплатите си по

сметка в банката не трябва да представят документи за доходите си.

Тенденция

От началото на годината лихвените нива продължиха започналата през есента на 2009 г. тенденция на спад, става ясно от статистиката на БНБ. Най-голям е спадът на средния лихвен процент по жилищните кредити, които са договорени в левове. Средната годишна лихва при тях е 9.29%, като намалява с 0.49 процентни пункта на годишна база. Спад на лихвите има и при бизнес кредитите. Средният лихвен процент за левовите фирмени кредити намалява на годишна база. Към края на януари 2010 г. той е с 0.97 процентни пункта по-малко в сравнение със същия период на 2009 г. и стига 10.32%. За кредити за новосъздаден бизнес до 1 млн. EUR, договорени в левове, лихвата намалява с 0.63 процентни пункта на годишна база и достига 11.36%.

Радослава Димитрова

Указ

Президентът пусна Закона за е-съобщенията

Президентът Георги Първанов подписа Указ за обнародване на промените в Закона за електронните съобщения, приет на 17 февруари 2010 г. от Народното събрание. Според президента законът претърпя сериозна еволюция спрямо първоначалния вариант, което показва волята на законодателя да търси баланс между защитата на обществения интерес и защитата на индивидуалните права и свободи. В резултат на активната от гражданското общество дискусия по законопроекта проследяването на трафичните данни бе ограничено до предотвратяването и разкриването на тежки престъпления, както и на компютърни престъпления. Според президента обаче това ограничение за използването на трафичните данни би затруднило борбата със сериозни престъпления като детската порнография, присвояването на самоличност и други, които, макар и да не са тежки, според българското законодателство са грубо посегателство срещу правата на личността.

Кампания

В София започна събирането на местните данъци

От 1 март в София започва кампанията по събиране на данък недвижим имот и такса битови отпадъци за 2010 г., съобщиха от Столичната община. За 2010 г. няма промени в размерите на данъчната оценка и промените за данък недвижим имот и такса битови отпадъци. Данъкът е в размер на 1.875 на хиляда, такса битови отпадъци - 1.6 на хиляда, върху данъчната оценка. Платилите данъка в пълен годишен размер в срок до 30 април ще ползват 5% отстъпка. За такса битови отпадъци не е предвидена такава. От 1 януари се събира и данък върху моторните превозни средства. На предплатилите пълен размер в срок до 31 март се прави отстъпка от 5%. Работното време на отделите Местни данъци и такси е без прекъсване през целия ден. Освен там данък недвижим имот и такса битови отпадъци може да се заплащат и в определени пощенски клонове, в Общинска банка, Тексимбанк, в процес на сключване е и договор с Банка ДСК.

36 млн. EUR от ИСПА за ТЕЦ Марица-изток 2 висят на косъм

▶ На 25 февруари 2010 г. в държавната топлоцентрала влезе проверка на ОЛАФ

СНИМКААВТОРЪТ

Топлоцентрала ще трябва сама да си финансира сероочистките, за да не загуби два от блоковете си

България може да загуби 36 млн. EUR безвъзмездна помощ от ИСПА за сероочистките на пети и шести блок на ТЕЦ Марица-изток 2, както и осигуреното кофинансиране в размер на 34 млн. EUR от Европейската банка за възстановяване и развитие. Това съобщи министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков по повод проверката на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) в топлоцентрала миналата седмица. Ако парите бъдат спрени, проектът ще трябва да се финансира със собствени средства на централата, защото в противен случай има реална опасност блоковете да бъдат спрени, каза още Трайков.

Нарушения

Китайско-италианският консорциум Идреко-Инсигма, който спечели конкурса за изграждане на сероочистките на двата блока, не съвсем коректно е описал опита си от подобни проекти в процедурата на кандидатстване, обясни министърът. Това е поводът за започналото разследване

на ОЛАФ и Европейската комисия. То е по жалба на класираната на второ място в търга - компанията Алстом.

Още в деня на проверката Трайков коментира влизането на ОЛАФ в централата като възмутително, защото нито България, нито централата като бенефициент на европарите са страна по случая. Изборът на Идреко-Инсигма е на ЕБВР, която осигурява 34 млн. EUR кофинансиране за проекта.

Проверката

На 25 февруари 2010 г. в държавната топлоцентрала влезе проверка на ОЛАФ. Представителите на службата са поискали да се запознаят с документите и хода на развитието на проекта за изграждането на сероочистващи инсталации на два от блоковете на централата.

От ТЕЦ Марица-изток 2 заявиха, че в изготвения доклад, подписан от всички участници в проверката, няма отразени становища за констатирани нарушения. Не се изразявали мнения, изводи или препоръки, а единствено са посочени документално обосновани факти.

Разследването на ОЛАФ обаче още не е приключило, каза министър Трайков. ЕБВР също е започнала свое разследване.

Хронология Търгът започна през 2006 г.

▶ Търгът за изграждане на сероочистваща инсталация на пети и шести блок стартира на 6 юни 2006 г. с обявяване на предварителен подбор на кандидатите. За участие бяха допуснати четири фирми, като три от тях - Енергия/АЕ&Е - Австрия, Рафако - Полша, и Алстом Пауър - Италия, подадоха тръжни предложения, надвишаващи два пъти наличния бюджет за проекта от 64 млн. EUR. Тръжната процедура беше прекратена и се пристъпи към преработка на тръжната документация.

▶ На 21 февруари 2008 г. беше обявен нов търг, като през юни бяха отворени офертите на три кандидата - Консорциум Идреко-Инсигма (Италия/Китай), Рафако и Алстом Пауър. Цените на тръжните предложения бяха с над 30% по-ниски от най-ниската стойност на предложенията от първата тръжна процедура.

▶ Тръжните предложения бяха разгледани от оценителната комисия, а решението бяха одобрени от ЕБВР и МОСВ.

▶ През декември 2008 г. беше сключен договор между МОСВ и Идреко-Инсигма. Стойността му е 85 632 402 EUR, което беше и най-ниската цена-оферта в търга. Второто по стойност тръжно предложение - това на Алстом Пауър Италия, беше на стойност над 103 млн. EUR.

Проточването е проблем за нас, защото поставя под съмнение сроковете по програмата ИСПА, която изтича в края на тази година, поставя под съмнение и самото кофинансиране от ЕБВР, коментира Трайков.

Лабораторно ГМО поискаха

Заради забраната българската наука изоставала с повече от 15 години от световната

Парламентът да позволи отново да се правят опити с генномодифицирани растения в страната, настояват учени от БАН, Селскостопанската академия и Агроуниверситета по хранителни технологии в Пловдив. Вчера те близо два часа разговаряха с председателката на парламента Цеца Цачева.

За

България е единствената страна в ЕС, в която не се провеждат трансгенни опити с растения след забраната през 2005 г. Поради това българската наука изоставала с 15 години от световната, заяви Димитър Джилянов от Агробиоинститута в София.

Европейската комисия до момента е отпуснала над 300 млн. EUR за изследвания в областта на генномодифицираните организми и все още не е доказана вредата от генните модификации, заяви Димитър Джилянов. Според него е задължително да се отглеждат ГМО в лабораторни условия, особено в контекста на наблюдаваните и задълбочаващи се промени в климата. В момента ние нямаме нито един сухоустойчив сорт нито в зеленчукопроизводството, нито

в овощарството, нито в полските култури, аргументира се Джилянов. В страната са се отглеждали ГМО в полеви условия до началото на този век, твърди Джилянов. Никой обаче не знае какво се е случило с тях и с почвата, на която са били засадени, каза той.

Против

Не всички учени обаче са на едно мнение по отношение на ГМО. Според Васил Николов, доцент по генетика на животновъдството, не бива да се бърка в клетките на генно ниво. По този начин ние навлизаме в най-съкровената и защитена територия от живота на тази планета, смята Николов. Още повече че преносът на генетична информация в клетките при животните не е разрешен.

Контрол

Науката трябва да продължи да работи върху тази висока технология, е мнението и на председателката на Народното събрание Цеца Цачева.

Научните опити с ГМО обаче трябва да бъдат провеждани при строг контрол, заяви тя. За целта ще бъде изготвена и приета от парламента единна

▶ Шефката на парламента Светла Бъчварова за

стратегия за действията на науката в сферата на ГМО. Цачева обеща, че ще бъде гарант за опазването на чистотата на българската природа.

Дънди все още не се е отказала от рафинерия у нас

Финансовият министър Симеон Дянков посети златната мина в Чelopeч

170

▶ млн. лв. е планираната инвестиция в Дънди Прешъс Металс в разширяване на производството в Чelopeч

Инвестицията на канадската компания Дънди Прешъс Металс в инсталация за добив на ценни метали в Чelopeч в момента е замразена, но в бъдеще ще се направи дъ дилижънс, след който ще се реши има ли бизнес смисъл от нея. Това заяви Алекс Нестор, директор Корпоративни и външни отношения в Чelopeч Майнинг по време на посещението на финансовия министър и депутати от ГЕРБ в златодобивния рудник Чelopeч.

Разрешителни

Режимът за издаване на разрешителни в минния бранш може да бъде оптимизиран, за да се създадат по-добри условия за инвестиции и отваряне на работни места в реалната икономика на България, каза Алекс Нестор. Дънди Прешъс Металс е концесионер на рудник Чelopeч от 2004 г.

Нов проект

Канадската компания желае да инвестираме между 100 и 150 млн. USD в разработване на златното находище край Крумовград. До момента това инвестиционно намерение също не е получило разрешение от българското правителство.

Миля Кисъова

Финанси

Насърчават лекари и зъболекари

Националната здравноосигурителна каса е предвидила за 2010 г. 5 млн. лв. за общопрактикуващи лекари от 1033 неблагоприятни практики, които се намират у нас. Ще има пари и за зъболекари, обслужващи тези райони. Те са в размер на 477 471 лв. и ще бъдат разпределени между 812 неблагоприятни практики. През 2009 г. НЗОК е изплатила на личните лекари от тези райони 3.9 млн. лв. Общо 271 зъболекари са получили 363 498 лв. За януари НЗОК ще изплати 279 572 лв. на 697 практи-

ки, определени като неблагоприятни, и 34 001 лв. на 216 дентални практики.

С. Желева | pari.bg

Принудително НАП събира задължения към други страни

От началото на годината НАП събира принудително задължения на граждани и фирми, натрупани към европейски приходни администрации. Това може да са неиздължени данъци и акцизи на европейски граждани и фирми, които са се установили за постоянно в България, или задълже-

ния на български лица към европейски данъчни администрации, уточниха от приходната агенция. Обменът на информация между данъчните администрации става въз основа на Директива 2008/55/ЕО.

Условие, за да изпратят искане до своите български колеги, европейските данъчни трябва да са изчерпали всички способи за събиране на задълженията в своята страна. Освен това длъжниците данъци, мита и др. трябва да са за над 1500 EUR и не трябва да са минали повече от 5 години от издаване на акта за установяване на публичното вземане.

Р. Димитрова | pari.bg

Отглеждане на български учени

Цецка Цачева разговаря с председателите на БАН и на Селскостопанската академия Никола Съботинов и стратегията, която депутатите трябва да изготвят за режима на ГМО

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Проучване

Има риск от неконтролирано разпространение на ГМО в семена и храни. В това са убедени 82% от запитаните 600 столичани в проучване

на НЦИОМ. Изследването е направено между 23 и 25 февруари във връзка с предстоящите промени в Закона за ГМО.

В същото време 52.3%

от интервюираните са на мнение, че трансгенните растения трябва да се използват основно за научни цели.

Основната отговорност

за контрола по режима на работа на ГМО хората възлагат на НС, агроведомството и Министерството на здравеопазването.

Светлана Трифонова

Фирмите за взривни вещества масово са със стари технологии

▶ Главна инспекция по труда провери 11 фирми в страната

Работодателите не отчитат реално риска на работните места, казват трудовите инспектори

Нивото на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията за производство и употреба на промишлени взривни материали е незадоволително. Това показват проверките на Главна инспекция по труда в 11 фирми в страната. Поводът за тях бе инцидентът в завода на фирма Видекс край с. Горни Лом преди месец, при който за щастие нямаше жертви, но трима души пострадаха.

Констатации

Формално изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд са изпълнени, показали проверките. Във всички предприятия са назначени длъжностни лица по безопасност и здраве при работа, изготвени са оценки на риска на работните места, разработени са програми за отстраняването на този риск, осигурено е обслужване от служби по трудова медицина, редовно се провеждат задължителните инструктажи.

Забележки

В същото време обаче трудовите инспектори отчитат, че работодателите не приемат мерки за промяна на технологиите в тези

производства с по-модерни и безопасни за здравето и живота на работниците. Действащите технологични процеси в проверените фирми са с висок професионален риск, защото се работи непосредствено с взривни вещества. Използваното работно оборудване и прилаганите технологии предопределят полагането на много ръчен труд.

Непълно и неточно са оценени рисковете, свързани с работното оборудване и използваните вещества, смятат трудовите инспектори. Допуска се работа, която включва контакт с опасни химични агенти, без да е направена комплексна оценка на риска за здравето и безопасността на работещите. Съхраняват се големи количества взривни материали, предназначени за преработка във вторични суровини. Този процес на утилизация е много по-рисков, отколкото производството на боеприпаси, казват трудовите инспектори.

Те са издали над 80 задължителни за изпълнение предписания, съставени са 4 акта за търсене на административно-наказателна отговорност и е въведен специален режим за безопасна работа в два работни участъка. От Главна инспекция по труда отказаха да назоват най-големите нарушители заради ограниченията, които им налага Кодексът на труда.

Мила Кисьова

Дунав унищожи 15 хил. дка обработваема площ

▶ Министър Мирослав Найденов посети вчерашно наводнения район край Брегово

Стопанисването на речните диги трябва да бъде централизирано, смята агроминистърът

Дунав наводни 15 хил. дка обработваеми площи край Брегово, Видинско. Общо залетите терени са над 17 хил. дка. Залетите земи са от землищата на селата Брегово, Куделин и Балей. Залят е стадионът в Брегово, наводнени са и двеста къщи в ниския квартал на града.

Районът е рисков и в екологично отношение, защото водите на Тимок минават в близост до хвостохранилищата на мина Бор в съседна Сърбия, съобщи областният управител на Видин Пламен Стефанов.

Мерки

За да се спаси районът от по-големи поражения, ще бъде прекъсната основната дига на река Тимок. Така ще може да се оттече езерото от водата, събрала се при преливането на реката. Това решение бе взето след посещенията на министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов вчера в бедствения район. Това е единственото решение според него, за да не бъдат залети около двеста къщи.

Според агроминистъра са наложителни и законодателни промени, свързани с управлението на речните диги. Те трябва да преминат към отделна агенция или към самото министерство на земеделието, каза Найденов. Сега някои от тях се стопанисват от

200

▶ сгради в Брегово са залети от придошлите води на река Дунав

общините, а други са под контрола на държавата.

Потърпевши

Най-силно засегнати от придошлите води на Дунав са хората в Брегово. Там е започнала евакуацията на хора и животни от наводнените около 200 сгради.

Потърпевши от повишението на нивото на реката са и гражданите на Лом. Кметът на общината съобщи, че ниската част от града е залята, както и

западният кей. Проблем създават и подпочвениите води, които отключват свлачищни процеси. Щаб и група за наблюдение на речните нива са създадени и в района на Тутракан.

Повишават се стойностите на реката и край Свищов, съобщиха от хидрометеорологичната станция в града. От общината са подготвени за извършване на допълнителни антикризисни действия.

Николема Цветкова

930

▶ см са критичното ниво на река Дунав, при което се обявява извънредно положение

Еврозона

Безработицата се запази 9.9% през януари

Безработицата в еврозоната се запази на притеснителното равнище от 9.9% през януари, което е най-високото от въвеждането на единната валута преди десет години. Данните на Европейската статистическа служба Евростат показват, че крехкият икономически ръст след рецесията не е достатъчен за създаване на нови работни места. У нас безработицата е била 8.1% през януари в сравнение с 8.0% през последния месец на 2009 г. Без работа в страните от валутния съюз през януари са 15.7 млн. души, а за целия ЕС - 23 млн. души. Безработицата в 27-те страни членки през януари също запазва стойността си от предишния месец - 9.5%, отчитат от Евростат. Най-ниска безработица за януари отчитат Холандия (4.2%) и Австрия (5.3%), докато безработицата е най-висока в Латвия (22.9%) и Испания (18.8%). Единствената утеха остава, че не се сбъднаха прогнозите от началото на декември 2009 г. за двучифрена стойност на безработицата.

Вот Съдбата на Тимошенко ясна в сряда

► **Юлия Тимошенко**

Украинският парламент ще гласува в сряда вот на недоверие към правителството на Юлия Тимошенко. Ако депутатите го приемат, в страната ще трябва да бъде сформирана нова коалиция, която да замени коалиционните партньори от блока на Тимошенко, партиите Наша Украйна и блока на Литвин. Според политическите анализатори причините за свалянето на Тимошенко от власт не са само политически, а и икономически. Под нейно управление страната отчете 15% спад на икономиката си през миналата година. Новоизбраният президент Виктор Янукович посочи три имена като кандидатури за премиерския пост - Серхий Тигипко, който беше трети в първия тур на президентските избори, бившият министър на финансите Микола Азаров и бившият говорител на парламента Арсений Яценюк. Преди изборите коалицията на Тимошенко имаше общо 244 народни представители. Янукович има 171 места в парламента и ще трябва да спечели още общо 55, за да спечели мнозинство.

Строгите правила в Чили омекотиха труса

Регулациите и контролът гарантираха много по-малки щети от тези в Хаити въпреки по-мощното земетресение

Земетресението, което разтърси Чили с магнитуд от 8.8 по скалата на Рихтер рано сутринта на 27 февруари, беше 500 пъти по-мощно от това със сила 7.0 по Рихтер, което удари Хаити миналия месец и причини смъртта на над 200 хил. хаитяни. Броят на жертвите в Чили е в пъти по-малък и засега е в рамките на неколкостотин души. Много по-малко чилийци останаха без покрив, отколкото хаитяните. Телефонните връзки в Сантяго и част от централния район на Чили бяха възстановени само в рамките на пет часа след земетресението.

Регулации

Причините за далеч по-слабите последици в Чили са основно регулаторни. Правителството там задължава строителите да се придържат към строги правила, докато непоправимата корупция и безотговорност в Хаити практически обезсмислят тяхното съществуване. И Чили, и Хаити са разположени върху голям подвижен разсед. В тази връзка в последните десетилетия Чили въведе противоземетръсни изисквания за всички новостроящи се сгради. Едно от тях е включването на гума в архитектурния дизайн на сградите и елементи, които да балансират тежестта, така че сградите да се огъват по време на трус, а не да се рушат.

Порочни практики

На фона на тези регулации в Чили участието на инженери в строителните проекти в Хаити изцяло липсва или е само символично. Обществена тайна са и големите подкупи, които взимат т.нар. държав-

ни инспектори, призвани да осъществяват контрола върху строителните дейности. Сградите са слабо укрепени и често се издигат върху неподходящи основи. Ето защо 13 от 15-те държавни институции в Хаити се сринаха след труса на 12 януари. След срутването на училище в страната през 2008 г., при което загиват 91 ученици, строителят на сградата беше обвинен в непредумишлено убийство, след като призна, че почти не е използвал цимент при строежа.

Ултиматум

Земетресението в Чили дава още повече основание за поставянето на ултиматум пред Хаити. В замяна на милиардите, които страната получи като помощ, да подобри слабото управление и регулации на строителните дейности. Трябва да се сложи край на порочните практики и силно подкупния политически и икономически елит в страната.

Вярно е, че Хаити е една от най-бедните държави в света, докато в момента Чили има най-голям брутен вътрешен продукт на глава на населението от страните в Латинска Америка. Оправданието на Хаити е, че Чили може да прави нещата правилно, защото е по-развита страна. Истината обаче е друга, Чили е развита, защото прави нещата както трябва. Не трябва да се забравя, че Чили прекара 17 години - от 1973 до 1990 г., под брутална полицейска диктатура. Хаитянската държава е повече от способна да надмине чилийците, ако реши да постави нещата на правилната основа.

► **Щетите от земетресението в Чили се очаква да достигнат 30 млрд. USD**

Щети Жертвите в Чили надхвърлиха 700 души

► Жертвите на земетресението в Чили надхвърлиха 700 души, а разруше-

ните или сериозно засегнати сгради са над 1.5 млн. По предварителни оценки щетите от труса са на стойност 15-30 млрд. USD, което представлява около 10-20% от БВП на Чили. Над половината от тях се очаква да бъдат в щата

Сантяго, в който се намираща чилийската столица с население от около 5 млн. души. Благодарение на прилаганите съвременни сеизмоустойчиви практики в строителството страната е успяла да избегне големи опустошения.

Зимната олимпиада завърши със златен рекорд за Канада

► **Около 5000 спортисти и официални лица взеха участие в игрите във Ванкувър**

Домакините взеха 14 златни медала, което е най-голямото постижение в историята на игрите

Зимните олимпийски игри приключиха с триумф на Канада, която спечели 14 златни медала. Постигнатието й е най-доброто в цялата 86-годишна история на игрите и с един повече от предишния рекорд от 13 златни медала, спечелени от Норвегия на олимпиадата през 2002 г. Общият брой на медалите, които домакините завоюваха, е 26. САЩ държат рекорда за най-много

спечелени медали, общо 37, което е най-голямата цифра за държава, участвала някога на зимна олимпиада. Така американците подобриха постижението на Германия, чиито медали от зимните игри преди осем години бяха 36. Сега Германия е втора по брой медали, общо 30, от които 10 златни.

Антирекорди

За съжаление в списъка с антирекорди попада и България, която остана без медал от Ванкувър за първи път от зимната олимпиада в Лилехамер през 1994 г. Австрия е пета в крайното класиране, но мъжкият ѝ ски отбор не

успя да запише нито една победа в петте олимпийски дисциплини за първи път от тяхното включване в зимните олимпийски игри през 1936 г. Русия, която ще бъде домакин на зимната олимпиада през 2014 г., завърши с три медала, най-слабото ѝ представяне, откакто е започнала да се състезава през 1956 г.

Пробиви

Северна Корея, която не беше печелила златен медал до 1992 г., сега взе 6 за второ поредно участие в олимпиадата. Норвегия е първата страна, натрупала 100 златни медала на зимни олимпийски игри.

Cover story

IMF projects Bulgaria's budget deficit at 1.8%

Fund improves considerably its economy forecast

The International Monetary Fund (IMF) forecasts that Bulgaria's budget deficit will reach 1.8% of GDP in 2010, IMF mission leader for Bulgaria Bas Bakker said. In his words, at the end of 2009 the budget showed a cash gap of 0.8% but the build-up of arrears widened the deficit to some 1.9% of GDP in accrual terms.

Bulgaria's convergence programme projects a gap of 0.7% in 2010. According to the IMF meeting that target will be challenging. The government should closely adhere to the budgeted spending limits to offset the deterioration in tax revenue, the IMF underscored.

Reaction

The government will pay only contractor companies that have done and invoiced their work, finance minister Simeon Dyankov pointed out. The budget gap may be a little bigger but it will stay about that figure, prime minister Boyko Borisov was adamant. The government will step up VAT reimbursement and by the end of March the amount due to companies will be reduced to BGN 300 million from BGN 450 million at the beginning of the year, Dyankov said.

► IMF mission leader Bas Bakker (L) praised the government for the substantial buffers built up in the banking system and the high capital adequacy ratio

PHOTO BOBITOSHEV

Projections

The IMF has considerably improved its economic projection. Bulgaria's GDP will increase 0.2% in 2010, Bakker said. The IMF previously forecast a 2.5-percent decline. The slight economic growth expected by the IMF is close to the government's projection of 0.3%, Dyankov said.

IMF's inflation predictions are the same as the govern-

ment's: 2.5% in 2010. According to the IMF Bulgaria's current account deficit will continue narrowing, reaching 5.5% of GDP from 8.5% in 2009. The figure shows that the fund is more optimistic about the current account, as the government projects a gap of about 8%.

Advice

The Bulgarian government should press on with its strict fiscal policy and take urgent measures to reform healthcare and the social sphere. According to the IMF containing public wage growth will not only contain expenditure but also help limit economy-wide wage growth and help private sector competitiveness.

The economy will be driven by exports, not by consumption, the IMF said. The government should continue fighting the grey economy and corruption. The regulations and the expenses for starting business should be reduced.

Banking

The main challenge facing the banking sector this year is to absorb the increase in non-performing loans. Bakker praised the government for the substantial buffers built up in the banking system during the boom years, as well as for the high capital adequacy ratio of 17%, which is well above the European Union's 9%.

Innovations Crisis makes Bulgarian companies creative

The share of innovative companies in Bulgaria made up 71% in 2009, which was almost twice the share in 2008, when 43% of companies were innovative. That emerged from the annual report Innovation.bg of the Applied Research and Communication Fund (ARC Fund) released to the sixth forum on innovations. The financial crisis boosted innovation activity as companies had to restructure, cut costs, diversify their products and markets, Ruslan Stefanov, coordinator of the research group, said. Another reason was the need to implement a number of European rules. In 2009, 25% of companies launched product innovations and 19% used innovations in the production process. Only 6.3% of all firms made innovations in product, production, organisation and marketing at the same time. Bulgaria ranks last in the EU in research funding: 0.49% of GDP in 2008, compared with an average of 1.9% in the EU. Bulgaria has budgeted 1% for innovations in 2010.

Debate

Researchers call for laboratory grown GMOs

Researchers from the Bulgarian Academy of Sciences, the Agricultural Academy and the University of Food Technology (UFT) in Plovdiv called on the parliament to allow tests with genetically modified plants in the country. Bulgaria is the only EU member that banned such experiments in 2005. That is the reason why today Bulgaria is 15 years behind the world's achievements, UFT's Dimitar Dzhi-lyanov said. According to him GMOs should be grown in laboratory conditions. The European Commission has allocated over EUR 300 million for experiments in that area so far and has not proved they are harmful. Others do not support experiments on a cell gene level. Bulgarian researchers should work in that direction but under a very strict control. For that reason the parliament will develop a strategy for GMO tests, parliamentary chairwoman Tsetska Tsacheva said.

Funding Maritsa Iztok 2 may lose EUR 36m under ISPA

Bulgaria may lose a EUR 36 million grant under ISPA for desulphurising facilities at units five and six of state-owned Maritsa Iztok 2 thermal power plant. Another EUR 34 million cofinancing

by the European Bank for Reconstruction and Development is also at stake, minister of economy and energy Traycho Traykov said, commenting on OLAF's inspection at the plant last week. If that happens, the plant will have to finance the upgrade itself or face closure of the two units. Italian-Chinese consortium Idreco-Insigma Group, which won the tender for construction of the installation, did not describe its experience in such projects correctly, which prompted OLAF's probe, Traykov said. The procedure was appealed by the second-ranked candidate, France's Alstom. The minister said OLAF's inquiry was scandalous, as the consortium was picked by the EBRD.

Real estate Number of new malls jumps six-fold in 2010

A total of 18 malls are planned to open doors by the end of 2010. Most of them will be in Sofia, Varna and Ruse. The total floorage stands at 641,839 sq. m, a GVA Sollers Solutions report shows. A 36,567 sq. m outlet centre, which is not included in the statistics, will open in Sofia on March 5. The ribbon on Mall Serdika in Sofia will be cut on March 16. The total space of the project is 53,000 sq. m and 96% of it has been rented out already, manager Atanas Radev told the Pari daily. Carrefour Tzarigradsko mall will be the third one to start operating in the capital city. Its total floorage is 66,000 sq. m. The centre will house 185 stores of foreign and Bulgarian brands. Last year only three malls were finished and they were considerably smaller: Mall Plovdiv (20,000 sq. m), Burgas Plaza (26,000 sq. m) and Terra Centre Mall in Gabrovo (10,000 sq. m). At the end of 2009 the average shopping centre floorage per 1,000 people in Bulgaria was 32 sq. m, which is below the average in Europe, the report said.

Financing Piraeus Bank receives EUR 40m credit line

Piraeus Bank Bulgaria has received a EUR 40 million credit line from the European Investment Bank. It is part of a EUR 120 million credit line agreement for financing small and medium enterprises in Bulgaria, Albania, Romania and Serbia. The maximum size of loans to be provided by Piraeus Bank is set at EUR 12.5 million. The repayment term is between two and ten years. Financing will be allocated to projects in the areas of industry, tourism, agriculture, healthcare, education and environment.

Alma Tour's bondholders pose tough requirements to issuer

Company to be banned from selling assets, paying dividends, asked to raise capital

Alma Tour BG's bondholders are posing tough requirements to the company to consent to a delay in payments on the issue. That emerged from an invitation for a general bondholders' meeting on March 9, 2010.

Conditions

To agree to the travel company's rescheduled payments, creditors demand additional collateral. Alma Tour will not be able to dispose of assets without bondholders' preliminary approval. Un-

til the debt is paid off, the company will have to ask the creditors' approval for distribution of dividends. Alma Tour will also have to increase its capital with a cash installment.

The aim of the new requirements is to protect the rights of bondholders, their representatives told the Pari daily. Alma Tour will also have to focus on its current businesses and not invest in new companies before the debt is repaid.

Response

We do not have any business problems and bondholders were convinced of that at the previous general meeting, Alma Tour executive direc-

tor Lyubomir Pankovski was adamant. In his words, creditors simply want to have a closer look on the issuer, as there has been almost no such communication in previous years.

It is not yet clear what issues will arise at the very meeting, bondholders say. Some of the items on the agenda may be approved and others not.

Background

The first problems about Alma Tour's bonds emerged in late January, when the company asked creditors to extend the term for payment of principal and interest. The issue matures on August 16, 2011 and the

company requested a two-year postponement to be able to carry out its investment programme. At the general meeting, which was held on February 11, the proposals were not put to vote and bondholders asked for additional information.

The problematic bond issues of Bulgarian companies have been increasing since the beginning of the year. The most troublesome issue appears to be Alen Mak's. Creditors rejected a moratorium on interest payments for a year and the cosmetics company could not make its payments on time. It also missed the extended 30-day term, which made the two issues executable.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Сделки

Полската борса води преговори за листване с български емитенти

► **Искаме да работим съвместно не само с БФБ, но и с българските инвестиционни посредници, каза Ивона Срока, гл. изп. директор на полския депозитар**

След УниКредит Булбанк и Пощенска банка става попечител на чужд депозитар

Полската борса вече води преговори с български компании за листването им във Варшава. След като УниКредит Булбанк и Полският централен депозитар подписаха споразумение, вече водим разговори със Софарма и с други български емитенти за листването им във Варшава, каза Роберт Квятковски, директор на отдел Международно сътрудничество във Варшавската фондова борса. Според него фармацевтичната компания Софарма иска да се листне във Варшава, за да рекламира своята марка, тъй като полският пазар е вторият по

значение за нея. В момента подготвяме промените в проспекта за листването ни във Варшава, уточни за в. Пари директорът за връзка с инвеститорите в Софарма Пелагия Вяичева. В проспекта ще бъдат включени данните от консолидирания отчет към края на 2009 г.

Според Роберт Квятковски другите емитенти искали да се търгуват на Варшавската борса, за да привлекат средства за инвестиционните си проекти. Квятковски обяви, че представители на Варшавската фондова борса и Полския централен депозитар смятат да се срещнат с ръководството на българския Централен депозитар до месец - месец и половина.

Посредници

Искаме да работим съвместно не само с Българската фондова борса, но и с българските инвестиционни посредници, обяви Ивона Срока, главен изпълнителен директор на полския депозитар. Акциите на чуждите компании, търгувани на Варшавската фондова борса, се котира в PLN. Клирингът и сетълментът на сделките също стават в PLN. Дивидентите на полските акционери обаче може да се изплащат в евро или в друга чужда валута. Варшавската фондова борса през 2009 г. е била световен лидер по брой IPO. В страната са направени 38 първични публични предлагания през миналата година на стой-

ност близо 1.6 млн. EUR. Към 31 декември 2009 г. на регулирания пазар на борсата са регистрирани 376 компании, от които 24 чужди.

България

УниКредит Булбанк подписа договор с Полския централен депозитар за извършване на попечителски услуги в средата на миналия месец.

Вчера стана ясно, че и друга българска банка е подписала договор за партниране с чужд депозитар.

Пощенска банка става официален агент на Клиърстрийм Банкинг Люксембург от 1 март 2010 г. Двете дружества са подписали споразумение да си сътрудничат в сферата на попечителските услуги. В качеството си на официален агент на най-големия европейски депозитар Пощенска банка ще съдейства на чуждестранни инвеститори, клиенти на депозитара, при инвестиране в български финансови инструменти.

Коментар

Споразумението ни с люксембургския депозитар отваря широко вратите за много големи чуждестранни инвеститори, които искат да инвестират в български финансови инструменти, заяви изпълнителният директор на Пощенска банка и председател на СД на Българската фондова борса Асен Ягодин.

Чрез Пощенска банка клиентите на Клиърстрийм Банкинг Люксембург, които инвестират в България, ще могат да се възползват от попечителски услуги у нас, като трансфер, съхранение и администриране на финансовите инструменти. По-специално дейността ще се отнася до трансфер и съхранение на държавни ценни книжа в БНБ, както и на финансовите инструменти, управлявани от българския Централен депозитар АД. Благодарение на сътрудничеството между двете финансови институции чуждестранни инвеститори ще извършват трансфери както срещу заплащане, така и чрез свободно прехвърляне на ценни книжа.

Магдалена Иванова

Дял

Монбат вече притежава 2.9% от капитала си

Синият чип Монбат АД вече е изкупил 2.9% от капитала си, съобщиха от компанията. Дружеството притежава 1 131 493 собствени книжа,

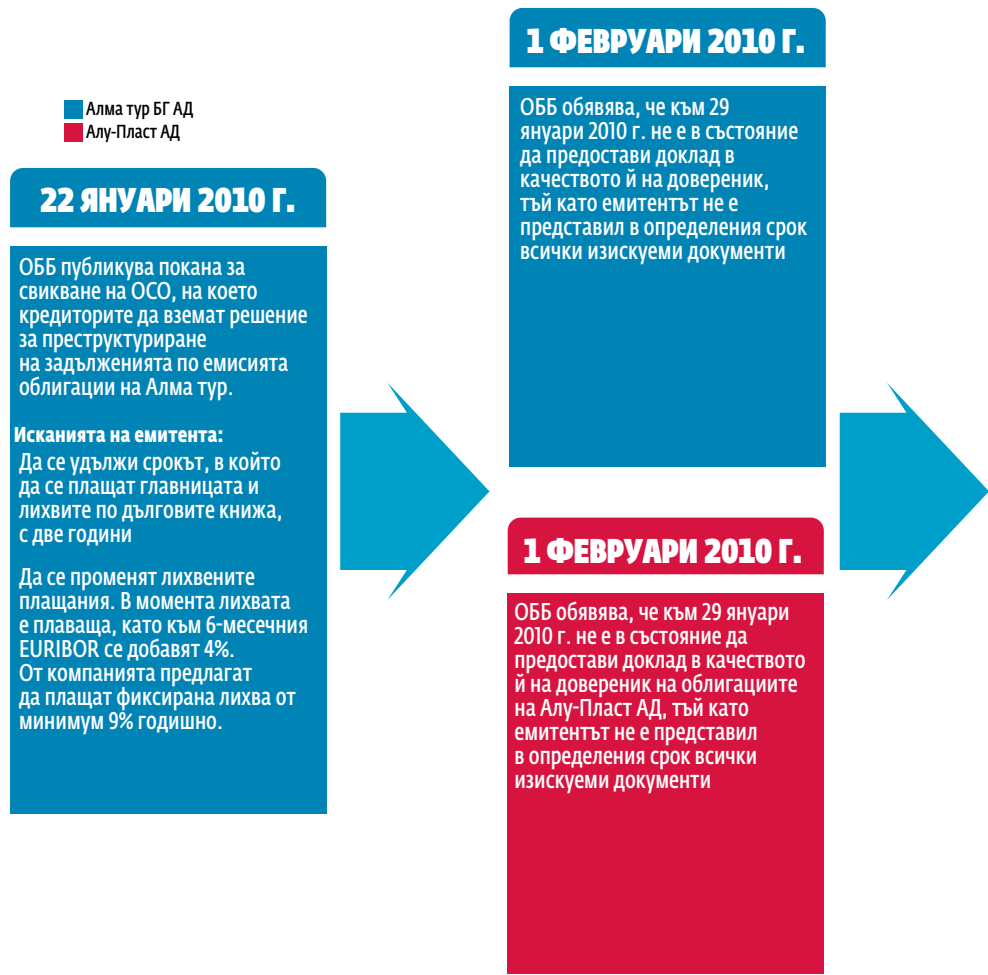
които са придобити на средна цена 6.04 лв. за акция. Ако Монбат продаде всички акции от обратното изкупуване, компанията ще постигне 8.2% доходност, тъй като днес дяловете затвориха сесията на цена 6.535 лв. за акция. През

февруари дружеството е изкупило обратно 32 364 лота на цена 6.50 лв. за акция. Последната цена на БФБ е с 0.54% по-висока от платената за книгата през февруари. През 2008 г. Монбат гласува за обратно изкупуване на до 3% собствени акции.

Облигационер обезпечения о

Компанията няма да може да се раздава дивиденди и ще трябва

Последните проблемни облигационни емисии

Облигационерите на Алма тур БГ АД поставят тежки условия пред компанията, за да се съгласят да отложат плащанията по емисията дългови книжа на туристическата компания. Това показва публикуваната покана за свикване на общо събрание на облигационерите, което е насрочено за 9 март 2010 г.

За да приемат разсрочването на емисията, кредиторите са поискали дружеството да предостави допълнително обезпечение на дълга си. Алма тур няма да може да се разпоредят с имуществото си без предварителното съгласие на облигационерите. Докато не бъдат изплатени дълговете, туристическата компания ще трябва да иска одобрение от кредиторите и при разпределянето на дивиденди. Друго искане

на кредиторите е Алма тур да увеличи собствения си капитал, което да е задължително с парична вноска.

Целта на новите изисквания е да се защитят правата на облигационерите, казаха за в. Пари представители на облигационерите. Държателите на дългови книжа поставят като условие Алма тур да се съсредоточи върху сегашните си бизнес направления и докато не изплати дълговете си, да не прави инвестиции в нови дружества.

Нямаме проблем с бизнеса и на предишното общо събрание кредиторите се убедиха в това, категоричен беше Любомир Панковски, изп. директор на Алма тур. По думите му новите искания са, че облигационерите искат по-близък поглед върху емитента, тъй като преди години почти няма-

ше връзка между облигационери и емитент.

Все още всичко около Алма тур е в сферата на условностите, тъй като не е ясно какви въпроси ще възникнат на самото общо събрание, коментират облигационери. Според тях е възможно част от точките да се приемат, а други не.

История

За проблеми около облигациите на Алма тур БГ стана ясно в края на януари. Компанията поиска от кредиторите да се удължи срокът, в който да се плащат главницата и лихвите по дълговите книжа. В момента падежът е на 16 август 2011 г., а от туристическия холдинг са предложили плащанията да се удължат с две години. От Алма тур тогава обясниха, че искат разсрочването, за да могат

ГЛОБАЛ ИНВЕСТ

РЕПО СДЕЛКИ С АКЦИИ

02/ 9 559 555

02/ 9 554 140

Цитат

” Когато лихвите са ниски, е нормално да се образуват балони в някои активи, а най-големият от тях е в цената на златото

► Джордж Сорос, инвеститор

Цифра на деня

145 756

► лв. достигна стойността на книгата, прехвърлени на извънрегулация пазар на БФБ

ите искат нови т Алма тур

зпорежда с имуществото си,
да увеличи капитала си с пари кеш

11 ФЕВРУАРИ 2010 Г.

Провежда се общо събрание на което не са гласувани решения от дневния ред. Кредиторите овластяват банката довереник да свика ново общо събрание след получаване от облигационерите на поисканата от Алма Тур БГ АД допълнителна информация.

26 ФЕВРУАРИ 2010 Г.

ОББ публикува покана за свикване на общо събрание на облигационерите. Сред условията, които кредиторите поставят, за да разсрочат плащанията, са:

- Предоставяне на допълнително обезпечение
- Емитентът няма право без предварително съгласие от ОСО да се разпорежда с имуществото си, както и да разпределя дивиденди до погасяване на всички задължения по емисията
- Увеличение на собствения капитал на емитента като допълнително условие за реструктурирането на емисията. Увеличението да е само с парична вносна.

8 МАРТ 2010 Г.

Крайният срок, в който Алу-Пласт трябва да плати лихвите по облигациите си. До момента компанията не се е издължила.

да изпълнят инвестиционната си програма.

На самото общо събрание, което се проведе на 11 февруари, предложенията не бяха гласувани, а облигационерите поискаха от Алма Тур допълнителна информация.

Проблеми

Проблемните облигации на български компании се увеличават от началото на годината в геометрична прогресия.

Най-сериозни засега са трудностите на козметичната компания Ален мак АД. Кредиторите отказаха мораториум върху лихвените плащания за една година, а козметичната компания не успя да изплати дължимите суми в срок. Не успя да го направи и в 30-дневния допълнителен срок, което направи

двете емисии предсрочно изискуеми. Миналата седмица КТБ и ОББ, които са банките довереник на дълговите книжа на Ален мак, представиха покани за свикване на общо събрание на облигационерите, което ще се проведе на 10 март 2010 г. На него ще се обсъждат бъдещите действия на кредиторите след предсрочната изискуемост на дълговите книжа.

Условие за увеличение на собствения капитал беше поставено и от облигационерите на Балканкар-Заря, а компанията вече взе решение да емитира 1.3 млн. нови акции с номинална и емисионна стойност 1 лв.

Последното попълнение в черния списък е производителят на алуминиева дограма Алу-Пласт ЕАД. Компанията трябваше да изплати лихви по еми-

сията до края на януари, но и до момента все още няма плащане, твърдят държателите на облигации. Последният предаден отчет на компанията е към 30 септември 2009 г. Това накара ОББ да обяви, че не може да предостави доклад в качеството й на довереник на облигациите на Алу-Пласт АД, тъй като емитентът не е представил в определения срок всички изискуеми документи.

Проблемите на българската икономика карат анализатори да очакват нови и нови проблемни облигационни емисии. Представители на големите държатели на дългови книжа прогнозираха наскоро за в. Пари, че през 2010 г. ще има вълна от преговаряния на облигации.

Атанас Христов

Съгласни сме с исканията

Повечето предложения са плод на предварителните разговори, които имахме с облигационерите. Те са продиктувани до голяма степен от ситуацията на капиталовия пазар и неблагоприятното на някои компании с облигациите им.

Ние нямаме проблем с бизнеса и на предишното общо събрание кредиторите ни се убедиха в това. Исканията са за един по-близък поглед върху емитента. Преди години не беше така и почти нямаше връзка между облигационерите и емитент. Кредиторите нямат за цел да се намесят в бизнеса

Любомир Панковски,
изпълнителен директор
на Алма тур БГ АД

” Ние нямаме проблем с бизнеса и на предишното общо събрание кредиторите ни се убедиха в това

на Алма тур.

Нещата са логични, има разбиране от облигационерите и ние не се притесняваме от предоставената информация. Предоставили сме и структура за изплащане на главницата.

Мисля, че общото събрание ще протече без особено напрежение. Ние сме съгласни с исканията, тъй като те бяха обсъдени предварително с нас. Предоставили сме предварителните консолидирани отчети на облигационерите, а когато са готови и одитираните данни, ще им ги изпратим.

Коментарите не са препоръка за покупка или продажба на акции.

Резултат

Химимпорт с 21% ръст на финансовите приходи

Консолидираната печалба на холдинга се повишава минимално до 128.91 млн. лв.

Синият чип Химимпорт АД е реализирал с 21.1% повече финансови приходи през миналата година, показва консолидираният отчет на холдинга, предаден на БФБ. Финансовите постъпления на дружеството през 2009 г. достигат 5.11 млрд. лв. спрямо 4.22 млрд. лв. за 2008 г.

Перото приходи от лихви е с най-голям ръст. Повишението на постъпленията по него е 29% на годишна база до 163.6 млн. лв. Най-голям дял във финансовите приходи имат постъпленията в графата Положителни разлики от промяна на валутни курсове, които са 4.47 млрд. лв. Спад има единствено от Положителни разлики от операции с финансови активи и инструменти. Понижението на това перо е 33%, а записаните приходи са 175 млн. лв.

Продажбите на Химимпорт са 646.3 млн. лв., като се понижават с 12.3% спрямо 2008 г. Общите приходи на холдинга отчитат 16% ръст и през 2009 г. достигат 5.76 млрд. лв.

Нетната печалба на холдинга за миналата година е 128.91 млн. лв., а ръстът на годишна база е 0.22%.

► Приходите на Химимпорт с зам.-председател на УС Александър Керезов достигнаха 5.76 млрд. лв.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Според доклада за дейността към 31 декември 2009 г. Химимпорт притежава мажоритарни дялове в 56 компании. Сред публичните дружества в портфейла на холдинга са синият чип Централна кооперативна банка, агрохолдингът Зърнени храни България АД, Параходство БРП АД и новакът на фондовата борса Инвестиционна компания Галата АД. Инвестициите

на Химимпорт са в производството, финансов и транспортен сектор, недвижими имоти и строителство.

На сесията вчера обикновените акции на Химимпорт АД се повишиха с 1.89% до 2.70 лв. за акция. В 14 сделки бяха прехвърлени 2672 лота. Привилегированите книжа се повишиха с 1.16% до 2.80 лв. за акция. Игралите прехвърлиха 1400 дяла в 6 сделки.

Стока на деня

1.39

► процента се повиши ечемикът на борсата в Чикаго и достигна 162.57 USD/т

” По време на борсовата сесия в понеделник зърното добави 2.23 USD към стойността. С това свое движение ечемикът затвърди непостоянството при движението на цената си

” Цената на среброто най-после отбеляза повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 16.5225 USD/тр.у. Причина за добрите резултати може да се търси в силния интерес на инвеститорите

Цифра на деня

74

► USD загуби какаото по време на вчерашната борсова сесия, достигайки 2843 USD/т

” Цената на какаото загуби повече от 2.5% по време на търговията в Ню Йорк. Основната причина за това беше слабият интерес, който проявяваха брокерите към суровината

Земетресението в Чили изстреля цената на медта

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” Цената на медта с незабавна доставка се повиши на Лондонската борса за метали с 2.35% до 7335 USD/т

► Цветният метал отскочи с повече от 300 USD заради спекулации за дефицит в доставките

Цената на медта достигна най-високата си стойност за последните 5 седмици и на борсата в Лондон фючърсите за април се повишиха с 3.61% до 7444 USD/т. Причина за високата цена стана опустошителното земетресение, разтърсило Чили в петък срещу събота. Трусът с магнитуд 8.8 по Рихтер временно преустанови доставките от страната, която е най-големият производител на мед в света. Според данни на

Bloomberg износът на мините в страната през 2009 г. се е повишил с 0.7%, а оборотът е бил на стойност 53 млрд. USD.

Спряното електроснабдяване принуди държавната компания Codelco да преустанови работата на двете си мини El Teniente и Andina, които са втора и трета по големина в страната с общ добив над 600 хил. т годишно. По-късно токоподаването беше частично възстановено, а

връщането към нормалната работа на мините се очаква да стане до 48 часа.

Според анализатори на Deutsche Bank, цената на метала ще продължи да се увеличава през следващите няколко дни поради забавените доставки. Според тях обаче поскъпването ще се дължи по скоро на спекуляционни игри, а не толкова на реален дефицит в предлагането. От изявлението на държавната компания на Чили става

ясно, че по-голямата част от този дефицит ще се поеме от частните минни компании разположени в северната част на страната и които останаха сравнително незасегнати от земетресението.

Цената на медта с незабавна доставка, търгувана на Лондонската борса за метали, се повиши с 2.35% до 7335 USD/т. Фючърсите за май се котират за 7435 USD/т, което е повишение с 3.34%.

Прогноза

Петролът удържа натиска на долара и достигна шестмесечен връх

Петролът продължи доброто си представяне от петък и по време на вчерашната сесия успя да се върне над 80 USD/б. По този начин той достигна шестмесечен връх. Добрите новини, идващи отвъд океана, спомогнаха за неутрализирането на силния долар, който забрави за лошото си представяне от миналата седмица и в понеделник стигна 1.3541 EUR/USD, добавяйки 0.66% към стойността си.

0.5

► процента ръст достигна продажбите на дребно в САЩ

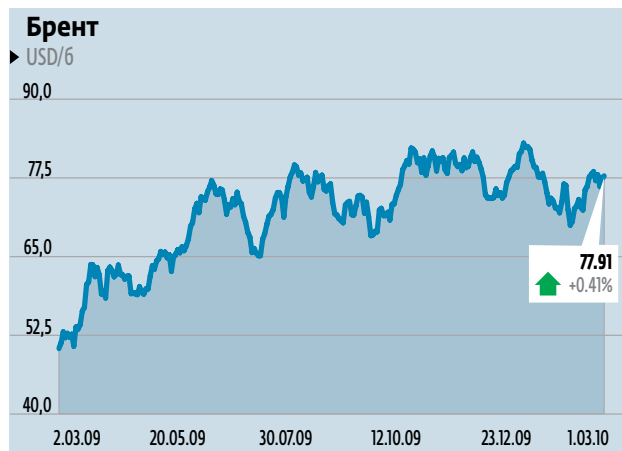
Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

” На борсата в Ню Йорк цената на априлските фючърси стигна 80.37 USD/б, което е повишение с 0.89%

Според данни на американското министерство на търговията през януари продажбите на дребно в страната са се увеличили с 0.5%. Също така беше изнесена информация, че брутният вътрешен продукт на страната е отчел рекорден ръст,

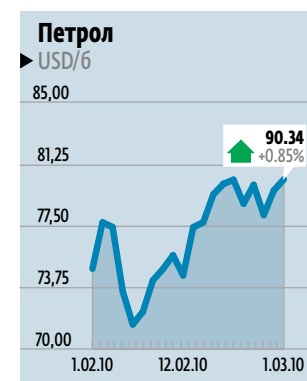
невиждан през последните шест години. Тези две новини накараха инвеститорите отново да заложат на петрола, като очакванията им са положителните сигнали да увеличат консумацията на петрол за в бъдеще.

На борсата в Ню Йорк цената на априлските фючърси стигна 80.37 USD/б, което е повишение с 0.89%. Сорът Брент също отчете добри резултати, добавяйки 0.44% към стойността си до 77.93 USD/б.

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	73,22
СИБИРСКИ	75,17
УРАЛСКИ С+Г	75,17
САХАРСКИ	77,97
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	77,65
ОСБЕРГ	78,1
ЕКОФИСК	77,9
СТАТФОРД	77,49
ФОРТИС	77,16
ФЛОТА	75,09
УРАЛСКИ СIF	75,59
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	78,69
КУА ИБОЕ	77,76
ФОРКАДОС	78,48
КАБИНДА	77,1

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	740	750	СIF	
ПРОПАН	715	725	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	691	693	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	719	721	FOB	
АВИОГОРИВО	641	641	FOB	
НАФТА	711	713	СIF	
ГАЗБОЛ	648	641	СIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	662	664	FOB	50PPM
МАЗУТ	458	460	СIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	438	440	СIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

USD/т	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	7335	7391	7401
КАЛАЙ	17080	17000	17200
ОЛОВО	2151,5	2176	2182,5
ЦИНК	2178	2215	2225
АЛУМИНИЙ	2101	2144	2147
НИКЕЛ	21370	21620	21630
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1945	1950	2000

► Спот цени на благородни метали

USD/тройунция	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1118,3	1118,8	1123,6	1117,75
СРЕБРО	16,51	16,55	16,75	16,42
ПЛАТИНА	1546	1552,1	1563,75	1538,1
ПАЛАДИЙ	436	438,5	440,25	428,5

► Срочни цени на пшеница

USD/т	Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Февруари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА		FOB	193,25
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА		СПОТ	504,26
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА		СПОТ	167,88
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА		ИЗТ. БРЯГ	165,73
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА		СIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА		СIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА		FOB ЧЕРНО МОРЕ	202
РУСИЯ	ФУРАЖНА		FOB ЧЕРНО МОРЕ	136,96

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркската стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг.; 1 бу. царевица = 25.4016 кг.; 1 бу. овес = 15.4224 кг.; 1 бу. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 U.S. cent

Източник: Bloomberg

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪБЩЕНИЯТА

СЪОБЩЕНИЕ

Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията уведомява, че на основание чл. 258, ал. 8 от Закона за електронните съобщения е изготвен проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2007 г. за условията и реда за издаване на телефонни указатели, включително работата с базите данни, тяхното прехвърляне и ползване, както и за предоставяне на телефонни справочни услуги.

Проектът на наредба за изменение и допълнение е публикуван в електронен вид на страницата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията в интернет – <http://www.mtitc.government.bg> за обществено обсъждане в срок от 30 дни и е на разположение на всички заинтересовани лица в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, гр. София, ул. „Гурко“ № 6, ет. 4, ст. 422, тел. 949 2425, г-н Лъчезар Василев.

Павел Кочалка, управител на инвестиционния посредник Глобал Маркетс

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

В края на март компаниите ще търгуват с вредни емисии

У нас инвеститорите тепърва ще влягат парите си в подобни инструменти

► **Господин Кочалка, вие предлагате у нас търговия с вредни емисии. Обяснете какво представляват тези сделки? У нас те все още са много непознати.**

- Това е финансов инструмент, в който могат да си вложат парите частни инвеститори и по този начин да диверсифицират риска. То е като все едно да инвестирате в акции, облигации и имоти, но в този случай става въпрос за вредни емисии.

Началото на пазара на вредни емисии беше сложено през 2005 г. и за пет години той стана популярен в ЕС. В България тепърва ще е интересно, защото предстои компаниите да започнат да купуват или продават емисии. Има вероятност това да стане още в края на този месец.

► **Какво точно се търгува и къде?**

- На практика, ако вие сте инвеститор, можете още днес да си купите т.нар. сертификати за вредни емисии. Те са два вида - EUA (EU Emission Allowances) и CER (Certified Emission Reductions). EUA са въглеродните квоти на всяко предприятие, а CER въглеродни кредити, които се предоставят за инвестициите на европейските компании в зелени технологии. Цената на въглеродните квоти EUA миналата година се е движела между 9 и 15 EUR за тон. Най-голяма европейска борса, на която се търгуват тези опции инструменти, е European Climate Exchange. Иначе те се ко-

тират и на европейските борси - Bluenext, Nordpool, Green Exchange, както в САЩ (Chicago Climate Exchange) и в Азия.

► **Защо инвеститорите да влягат парите си в подобни инструменти, след като пазарът е надолу?**

- Преди кризата тези сертификати поскъпнаха с 90% на годишна база, но след това цените им тръгнаха рязко надолу. Тъй като България предстои да получи нови квоти, компаниите и инвеститорите тепърва ще научат какво представляват тези инструменти. Важно е при тези квоти опции е, че рискът при тях е по-малък, защото са подкрепени от Европейския съюз. Тази година България ще получи определени квоти вредни емисии, които енергийните компании (ТЕЦ) и по-големите производители на метали, стъкло, химически продукти, цимент може да ги използват, да ги купуват или продават.

Необходимите условия за търговия с емисии у нас са следните - компанията да има разрешително за търговия, да има национален регистър на транзакциите. Този регистър вече е направен в Изпълнителната агенция за околна среда и е достъпен в интернет. В него се отразяват транзакциите на квоти между българските и чуждите предприятия, както и покупките на европейски квоти, и на квоти по Протокола от Киото.

► **От какво зависи цената, на която се търгува вредните емисии?**

- Те зависят от търсе-

нето и предлагането, а не например както е при акциите (техните котировки се движат освен от очакванията за икономиката и от финансовите резултати на компанията.)

► **Имате ли вече клиенти, които да търгуват с тези емисии?**

- Да, имаме клиенти, които проявяват засилен интерес.

► **Кой може да инвестира в тези инструменти?**

- Всеки, който иска да инвестира на този пазар. Може да е компания или инвеститор. Но е важно, ако решите да инвестирате във вредни емисии, да имате добра финансова подготовка и значителни капитали.

► **За какви суми говорим?**

- Дневният оборот на търгуваните квоти на Европейската климатична борса (ЕСХ) през януари достигна над 20 млн. т дневно, или общо 416 милиона, което е ръст от 45% в сравнение със същия период на миналата година. Цената на EUA през януари се движеше в диапазона от 12.12 EUR до 13.57 EUR за лот (1 лот = 1000 тона), при общ изтъргуван обем от 10 060 лота. Цената за CER за същия период се движеше в диапазона от 10.99 EUR до 12.29 EUR за лот, при общ изтъргуван обем от 1276 лота и отбеляза повишение от 5.09% на ЕСХ.

Както се вижда, това е пазар за по-големи инвеститори, тъй като не може да се извърши сделка за 500 тона примерно.

Биляна Вачева

ОБЩИНА - ПЛЕВЕН

На основание Решения № 843, № 844, № 845 и № 852 от 29.01.2010 год. на Общински съвет - Плевен, обнародвани в "Държавен вестник", бр. 16 от 26.02.2010 год.

ОБЯВЯВА НОВИ ПУБЛИЧНИ ТЪРГОВЕ С ЯВНО НАДДАВАНЕ за продажба на следните общински имоти:

№	ОБЕКТИ	Начална тръжна цена /лв./ без ДДС	Стъпка на наддаване /лв./	Депозит за участие /лв./	Срок за закупуване документация и цена /до/лв./ с ДДС	Срок за подаване на предложения /до/	Дата и час на провеждане
1.	Дворно място с площ 6 705 кв. м. и училищна сграда застр. пл. 392 кв. м. парц. I, кв. 26, с. Горталово	67 000	5 000	6 700	I търг 23.03.10 г. 180 лв. II търг 22.04.10 г. 180 лв.	29.03.10 г. 27.04.10 г.	31.03.10 г. 10,00 часа 30.04.10 г. 10,00 часа
2.	Бивше училище в с. Беглеж, застр. площ 747, 50 кв. м. на 4 ет., сутерен и котелно - застр. пл. 160,40 м.2	150 000	10 000	15 000	I търг 23.03.10 г. 180 лв. II търг 22.04.10 г. 180 лв.	29.03.10 г. 27.04.10 г.	31.03.10 г. 13,30 часа 30.04.10 г. 13,30 часа
3.	Ресторант - идентификатор № 56722.656.493.3, находящ се в ж.к. "Сторгозия", разг. застр. пл. 161 кв. м.	500 000	25 000	50 000	I търг 26.03.10 г. 180 лв. II търг 26.04.10 г. 180 лв.	31.03.10 г. 30.04.10 г.	06.04.10 г. 10,00 часа 03.05.10 г. 10,00 часа
4.	Застроен УПИ с площ 5 760 кв. м., в кв. 20 за детска градина и сграда /бивше училище/ с. Бохот	45 000	3 000	4 500	I търг 26.03.10 г. 180 лв. II търг 26.04.10 г. 180 лв.	31.03.10 г. 30.04.10 г.	06.04.10 г. 13,30 часа 03.05.10 г. 13,30 часа

1. Търговете ще се проведат в Община Плевен, пл. "Възраждане" № 2, Актовата зала на I етаж на посочените дати и часове. При липса на кандидати на първия търг се провежда повторен търг на посочените дати.

2. Тържни документи за участие се закупуват от център за административно обслужване на Община Плевен срещу съответната сума за всеки обект, платима в брой или с платежно нареждане по банкова сметка IBAN BG31 UNCR 9660 3211 9710 16, BIC UNCRBGSF, Код на плащане 44 7000 в УниКредит Булбанк, всеки работен ден до 16.30 ч., до посочените срокове за закупуване.

3. Депозитите за участие се внасят по банкова сметка IBAN BG43 UNCR 9660 3311 9710 10, BIC UNCRBGSF в УниКредит Булбанк, клон Плевен, след закупуване на тържни документи, до 16 ч. до посочените срокове за подаване на предложения.

4. Предложения за участие се подават в запечатани непрозрачни пликове с надписано наименование на обекта и участника в Център за административно обслужване на Общината, до 17,30 ч. до посочените срокове.

5. Оглед на обектите може да се извърши всеки работен ден в срок до 16 ч. до деня, предхождащ датите за провеждането на търговете, след закупуване на тържни документи и предварителни заявки в отдел "ОПКП".

За справки: Община Плевен, стая № 8, тел. 881 296;

Визитка Кой е Павел Кочалка

► Павел Кочалка е основател и собственик на полския инвестиционен посредник Bohemia IZ, както и на българ-

ския ИП Глобал Маркетс ООД.

► Той има бакалавърска степен от Университета Тампа, Флорида - САЩ, в момента довършва MBA. Притежава брокерски лиценз в Чехия.

► Усвоил е мениджърски способности в световния тренировъчен

център на най-голямата хотелиерска верига в света Marriott International в САЩ.

► Член е на American Chamber of Commerce в Чехия (избрани търговски субекти, сътрудничици в САЩ).

► Бил е брокер в Capital Partners в Прага и Bohemia IZ във Варшава.

18 мола трябва да отворят врати до края на годината

На 1000 души се падат по 32 кв. м в съществуващите шоппинг центрове

18 мола трябва да бъдат построени през тази година и да отворят врати за клиенти. Най-много от тях са в София, Варна, Стара Загора и Русе. Общият брой на търговските площи, които се изграждат към момента в шоппинг центрове, е 641 830 кв. м, показва доклад на консултантската компания GVA Sollers Solutions.

Откриване

На 5 март трябва да отвори врати София аутлет център, който не е включен в статистиката за молете, защото е шоппинг център от друг тип. Той е разположен между магазините Метро и Технополис край бул. Цариградско шосе. Разгънатата застроена площ на мола е 36 567 кв. м. Търговският комплекс ще обединява магазини за облекла, аксесоари, спортни стоки и заведения за хранене. Професионалното му управление е възложено на британската

► Молове в процес на изграждане към декември 2009 г.

Мол	Град	РЗП в кв. м	Година на завършване
Карфур Цариградско	София	66 000	2010
Сердика център	София	51 000	2010
Мега мол София	София	24 000	2010
Варна тауърс	Варна	23 400	2010
Гранд мол Варна	Варна	52 000	2010
Галерия Варна	Варна	38 000	2011
Галерия Пловдив	Пловдив	43 000	2010
Мол Марково тѐпе Пловдив	Пловдив	17 000	2010
Галерия Стара Загора	Стара Загора	26 000	2010
Сити Мол (Карфур) Стара Загора	Стара Загора	24 500	2010
Мол Стара Загора	Стара Загора	21 000	2010
Сън сити център	Бургас	11 200	2010
Галерия Бургас	Бургас	37 000	2011
Гранд плаза Русе	Русе	37 500	2010
Мол Русе	Русе	36 000	2010
Мега мол Русе	Русе	17 800	2010
Дунав мол Русе	Русе	17 000	2010
Галерия Русе	Русе	37 000	2011
Мол Габрово	Габрово	10 000	2010
Мол Плевен	Плевен	17 500	2010
Фокус мол	Благоевград	25 000	2011
Централ мол	Добрич	7930	2010

Източник: GVA Sollers Solutions

компания GVA Grimley LLP-Outlet Services.

На 16 март отваря врати Мол Сердика център на бул. Ситняково в София с 51 000 кв. м магазини. Над 96% от търговските ни площи са отдадени под наем, каза за в. Пари управителят на Сердика център Атанас Радев.

През пролетта на тази година ще отвори и Карфур Цариградско мол. Шоппинг

центърът е с обща площ от 66 000 кв. м, на които ще бъдат разположени 185 магазина на чуждестранни и български брандове, ресторанти и места за забавление. Хипермаркетът на Карфур в търговския център е разположен на 14 000 кв. м, като това е най-големият обект на веригата у нас.

На фона на предстоящите откривания на толкова много

► 185 магазина ще има в Карфур Цариградско мол. Шоппинг центърът ще бъде открит през пролетта

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

молете през 2010 г. през изминалата врати в България са отворили само три, и то от среден клас - Мол Пловдив с 20 000 кв. м РЗП; Бургас Плаза с РЗП от 26 000 кв. м и малкият Тера център мол в Габрово с РЗП от 10 000 кв. м. Тези три обекта са първите молете в тези градове. С откриването им общата площ на функциониращите в страната шоппинг центрове

достига 243 460 кв. м. В края на 2009 г. средно на 1000 души население се падат по 32 кв. м площи в шоппинг центрове. Това число е под средното за Европа.

Започнатите нови обекти през 2009 г. са Арко тауърс мол в София, Тримонциум център в Пловдив, Сити мол в Благоевград, Сити център Сливен и Мол Сливен и Централ мол Добрич.

Отложени

Заради кризата броят на "замразените" проекти са Европа парк, България мол, Софийски акрополис, Олимпийски мол енд тауър, Цариградски мол в София, Гранд галерия в Бургас, Фокус мол в Благоевград, Шумен плаза център, Търговище ритейл парк, Мол сити център Казанлък, Мол Хасково и др.

Красимира Янева

Sofia Airport Center
A Tishman International Development

Тел. 02 492 38 00

www.sac.bg

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС
СТРАДА НА ГОДИНАТА 2009
NATIONAL CONTEST
BUILDING OF THE YEAR 2009

www.sgradanagodinata.bg

ЗАВЪРШЕНИ ОФИСИ И СКЛАДОВЕ

TISHMAN INTERNATIONAL
COMPANIES
The Trusted Name In Real Estate®

GE
Real Estate

Печатът няма да умре

Навлизането на таблетите ще промени облика на медийната индустрия, но тя ще продължи да мирише на мастило

Почти 1400 страници от най-реномираните американски списания ще бъдат декорирани от една и съща реклама: Печатът е номер 1. Това предвиждат плановете на Time, Hearst, Conde' Nast, Wenner Media и Meredith, които започват кампания на обща стойност 90 млн. USD. Целта ѝ е обединена в думите на главния изпълнителен директор на Times Ан Муур. Дигитализирането на съдържанието ни е важно за нас, но не искаме клиентите ни да вярват, че печатните ни издания не се четат въобще, коментира тя пред Wall Street Journal. А колко по-различни звучаха издателите преди година, когато всеобщото мнение беше, че бъдещето на медиите е в интернет.

Планове

Целта на кампанията, която ще започне по-късно този месец, е да се покажат предимствата на печатните издания и по-специално на списанията пред интернет. Една от причините - рекламата в интернет оставя краткотрайно впечатление, докато мастилото носи своя чар и дълготрайност. Едно от лицата на кампанията е плувецът Майкъл Фелпс, който казва: В интернет сърфираме; в списанията се потапяме.

Мрежата обаче нанася необратими промени в начина, по който се развива медийната индустрия. Примерите за това са много. Преди седмица датският вестник Information стана първият в света, който представи своя версия за таблета на Apple iPad. Или поне подсказа как ще изглежда тя, когато устройството се появи на пазара в Европа след около 2-3 месеца. Плановете на други медии обаче са далеч по-сериозни.

Видео

Британската BBC пушна приложение в App Store, чрез което предлага своето видеосъдържание от сайта си. Новинарската агенция Associated Press обяви, че планира да пусне платено приложение за iPad, което ще бъде част от усилията ѝ за капитализирането на присъствието ѝ в интернет. Плановете на главния изпълнителен директор на компанията Том Кърли са да създаде "изцяло нов бизнес,

” Има три начина да се правят пари от медии в интернет: лицензиране, реклама и абонамент. Ние искаме да ги обединим

Том Кърли,
главен изпълнителен директор на AP

Проучване Кой чете на мобилен телефон

► Около 25% от американците четат новини на мобилните си телефони, показват данните от проучване на Pew Research.

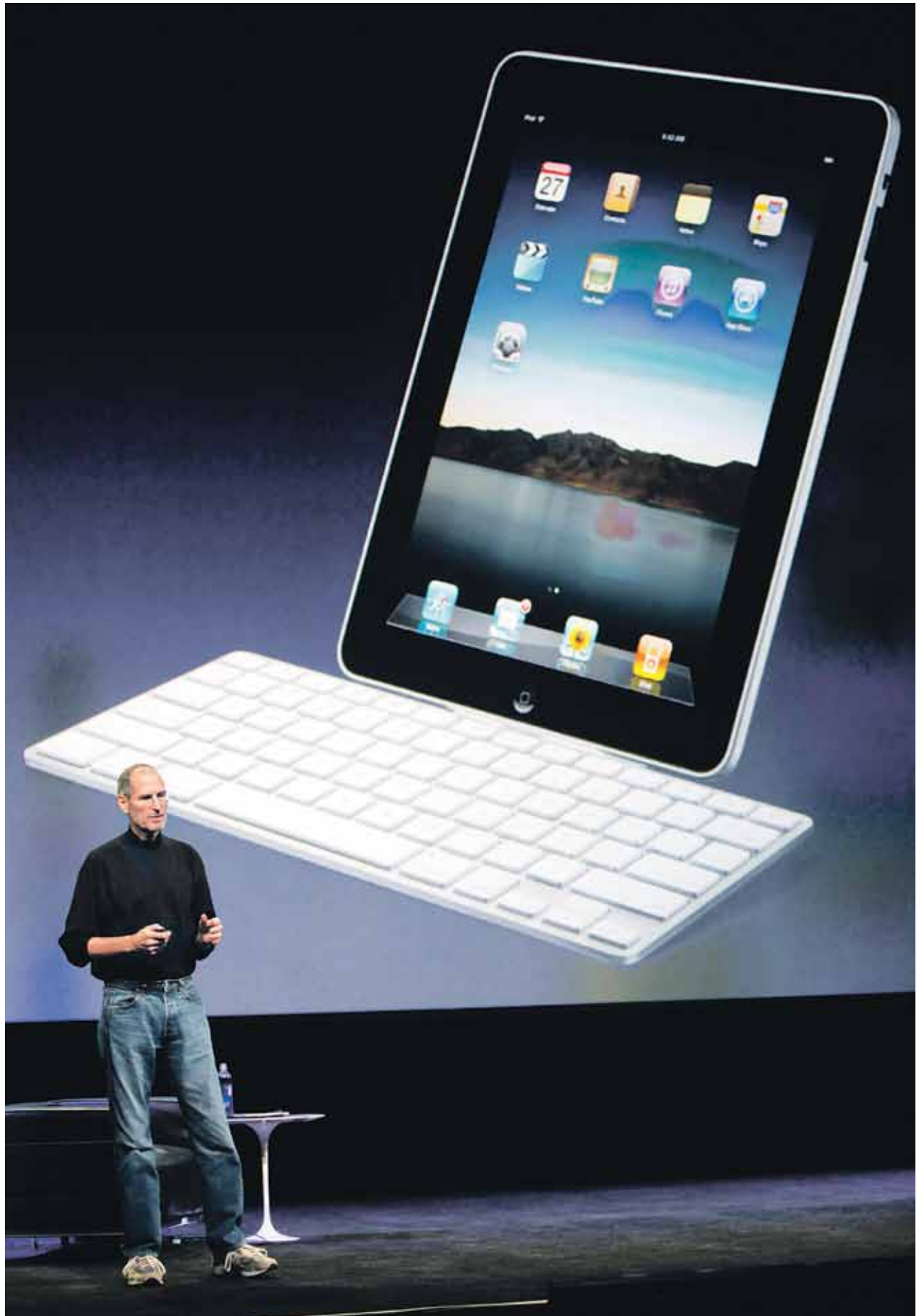
► По-голям дял - 43% от американците на възраст под 43 години - получават най-горещите заглавия директно на мобилните си устройства.

► Най-четени са новините за времето (72%) и събитията на деня (69%).

наречен AP Gateway". Той ще обединява всички полета на дигиталните медии, в които оперира AP. Сред тях е AP Mobile за смартфони, сред които е и iPhone. Разликата е, че докато сега агенцията разчиташе предимно на приходите от реклама, в бъдещите ѝ приложения такава няма да има. Вярваме, че потребителите са склонни да плащат за услуга, съвместима с iPad, която да предлага съдържание, съобразено изцяло с нуждите и желанията им, казва Кърли. А използващите таблета ще могат да се възползват от цялото налично съдържание на агенцията - снимки, видео, текстове и т.н.

Ефект

Именно в мултимедийното богатство на таблетите се корени и евентуалният им успех. Устройствата, които досега не се радват на особено голям интерес от страна на потребителите, счестават предимствата на две продуктови категории, между които се позиционират. От една страна това са смартфоните, които обаче не са достатъчно големи и мощни, за да задоволят всички потребности. От друга страна са нормалните лаптопи, които обаче са твърде големи и тежки, а батериите им не издържат

► Устройствата като iPad ще променят медийната индустрия. Те са по-големи и по-мощни от смартфоните, свързани са с интернет и са предназначени най-вече за мултимедия и четене

достатъчно дълго. Нетбуковете определено не можаха да запълнят възникналата празнина. Те бяха по-големи от смартфоните, но недостатъчно мощни, за да заместят лаптопите. Таблетите обаче имат потенциала да запълнят тази дупка в продуктите гами на производителите. Ненапрочно по време на презентацията на своя iPad главният изпълнителен директор на Apple Стив Джобс показа как точно се

чете сайтът на New York Times.

Приходи

Въпреки намерението на американските издатели да вдъхнат нов живот на печатните си издания прогнозите на анализаторите за бъдещето им не са особено розови. На другия полюс обаче са очакванията за развитието на интернет рекламата. Според ZenithOptimedia през 2012 г. интернет рекламата ще представлява около 16%

от целия пазар спрямо 12% през миналата година. А до 2015 г. интернет ще е вторият по обем рекламен пазар след телевизията.

Самите рекламодатели също не стоят твърдо зад идеята за доминация само на един от двата модела - онлайн и офлайн. Дори обратното. Те трябва да открият начина да се обвържат с новите предложения на пазара като iPad, които да добавят стойност към вече съществуващите им активи

- хартията. Подобно е положението и при другите традиционни медии като вестниците.

Така например през миналата година американската Вестникарска асоциация публикува на няколко пъти карета, в които показваше колко точно хора четат вестници всеки ден. Целта ѝ беше същата - да покаже, че мастилото не е умряло и няма да се даде без съпротива на новите медии.

Христо Ласков

80

► процента плащат за новините, които четат. Останалите 20% плащат, но при определени обстоятелства

Колко отпуск се полага при половин работен ден

Продължение от бр. 36 От 01.01.2003 г. за основните икономически дейности и квалификационни групи професии е въведен минимален месечен размер на осигурителния доход по дейности и групи професии за всяка календарна година (чл. 9, ал. 2 от Наредбата за елементите на възнаграждението и доходите, върху които се правят осигурителни вноски и за изчисляване на паричните обезщетения за временна неработоспособност или бременност и раждане (отм. - ДВ, бр. 1 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.). Следователно от тази дата, за да се зачете за осигурителен стаж времето, през което лицата са останали без работа поради уволнение, което е признато за незаконно от компетентните органи, размерът на възнаграждението, върху което се дължат осигурителни вноски, не може да бъде по-малък от минималния месечен осигурителен доход за съответната професия по основната икономическа дейност на осигурителя. Считано от 01.01.2007 г. е приложима аналогичната разпоредба на чл. 38, ал. 3, т. 1 (изм. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., в сила от 01.01.2007 г.) от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. Минималните месечни размери на осигурителния доход през всяка календарна година по основни икономически дейности и квалификационни групи професии са посочени в Приложение № 1 към чл. 8, т. 1 от Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за съответната година.

Следва да се обобщи, че за периода от уволнението на лицето до датата на последното прекратяване на трудовото му правоотношение дружеството следва да внесе осигурителни вноски върху последно брутно възнаграждение от месеца, предхождащо уволнението, но не по-малко от минималния осигурителен доход в размерите на фонд „Пенсии“ по години, както следва: от 2003 до 2005 г. - 29 на сто; от 2006 до 30.09.2007 г. - 23 на сто, след 01.10.2007 г. - 22 на сто.

Съгласно Закона за здравното осигуряване върху изплатеното обезщетение на основание чл. 225, ал. 1 от КТ здравноосигурителни вноски не се дължат. В случай че за лицето няма друго основание за внасяне на здравноосигурителни вноски, те следва да се внесат по реда на чл. 40, ал. 5 от ЗЗО, съгласно който лицата, които не подлежат на осигуряване по реда на ал. 1, 2 и 3 на същия член, се осигуряват върху осигурителен доход, не по-малък от половината от минималния размер на осигурителния

доход за самоосигуряващите се лица за съответната година.

На основание чл. 3 от Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурителните при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица във връзка с чл. 5, ал. 4 от КСО за периода на уволнението, което е признато за незаконно от компетентните органи, дружеството следва да подаде в ТД на НАП Декларация обр. 1 с код 18 в т. 12 „Вид осигурен“ и с персонални данни за лицето за осигурителен доход и размер на осигурителните вноски, съобразени с горесцитираните разпоредби. Дължимите осигурителни вноски следва да се декларират с Декларация обр. 6 изцяло в месеца, в който се начислят и внесат.

По третия въпрос: На основание чл. 225, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) при незаконно уволнение работникът или служителът има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа поради това уволнение, но за не повече от 6 месеца. Съгласно ал. 2 на същия член, когато през времето по предходната алинея работникът или служителът е работил на по-нископлатена работа, той има право на разликата в заплатите.

Според регламента на чл. 24, ал. 1 от ЗДДФЛ облагаемият доход от трудови правоотношения е трудовото възнаграждение и всички други плащания в пари и/или в натура от работодателя или за сметка на работодателя, с изключение на доходите, посочени в ал. 2. Тъй като обезщетението по чл. 225, ал. 1 и ал. 2 от КТ не попада в изключенията по чл. 24, ал. 2 от ЗДДФЛ, нито е освободено от облагане на друго законово основание, същото представлява облагаем доход от трудово правоотношение за съответното физическо лице. Следователно тези обезщетения подлежат на авансово и годишно облагане по реда и при условията на ЗДДФЛ, установени за облагането на доходите от трудови правоотношения.

Видно от изложеното в запитването и от приложения към него изпълнителен лист, изплатеното от работодателя обезщетение по КТ е извършено от съдия-изпълнител чрез изпълнителен лист. В този случай, независимо че обезщетението е облагаемо по смисъла на ЗДДФЛ, когато се изплаща от съдия-изпълнител, работодателят няма обективна възможност да приложи правилата за удържането и внасянето

на данъка и отговорността за внасянето на данъка в случая е на самото физическо лице, получател на дохода, което в изпълнение на чл. 50 от ЗДДФЛ трябва да подаде годишна данъчна декларация.

Доходът от лихва, изплатен на физическо лице във връзка с обезщетение по чл. 225, ал. 1 и ал. 2 от КТ, представлява облагаем доход, тъй като не е необлагаем по смисъла на ЗДДФЛ или друг закон. Облагаемият доход от лихви, независимо от основанието за получаването му, както и годишната данъчна основа се формират по специален ред, а именно по реда на чл. 35 и 36 от ЗДДФЛ. За доходите, подлежащи на облагане по този ред, не се удържа и/или внася авансов данък, но същите участват при формирането на общата годишна данъчна основа и се декларират от физическото лице в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. В тези случаи данъчният закон не регламентира задължение за плащане да издава документ на физическите лица, но предприятията - платци на такива доходи, следва да ги посочват в справката по чл. 73 от ЗДДФЛ.

Въпрос:

▶ **Наколкодниплатен отпуск има право работник на половин щат?**

Отговор:

Съгласно чл. 23, ал. 2 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските, работникът или служителът, който работи през част от законоустановеното работно време, има право на платен годишен отпуск пропорционално на времето, което му се признава за трудов стаж.

Редът и начинът на изчисляване на трудовия стаж са уредени с разпоредбите на чл. 355 от Кодекса на труда и чл. 9 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж.

Съгласно горните разпоредби трудовият стаж се изчислява в дни, месеци и години, като за 1 ден трудов стаж се признава времето, през което работникът или служителът е работил най-малко половината от законоустановеното за него работно време за деня по едно или няколко трудови правоотношения. На базата на така признатия трудов стаж се определя правото на пълен размер на платения годишен отпуск за работещите на 4-часов работен ден.

Въпрос:

▶ **Имам ли правна платен отпуск на новото си работно място, след като съм имала прекъсване на трудовия стаж за около 3 месеца и 13 дни? Общо трудовият**

▶ **Работещите на 4-часов работен ден имат право на пълен отпуск**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ми стаж е над 7 години до този момент без прекъсване преди това.

Отговор:

Съгласно чл. 33, ал. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските, когато работник и служител с придобито право на отпуск премине на работа в друго предприятие, за календарната година на постъпването той ползва платен годишен отпуск пропорционално на прослужените месеци в това предприятие. Когато след ползване на платения годишен отпуск в пълен размер трудовото правоотношение се прекрати в същата календарна година, работникът и служителът не дължи обезщетение на предприятието за частта от отпуската, за която не е отработил съответното време. До края на същата календарна година работникът и служителът няма право да ползва платен годишен отпуск, освен ако за новата работа се предвижда отпуск в по-голям размер - ал. 2 на чл. 33 от наредбата.

С оглед на горното, ако при предишния работодател не сте ползвали отпуск в пълен размер, при новия работодател имате право на основен платен годишен отпуск пропорционално на времето, което ви се признава за трудов стаж.

Въпрос:

▶ **Кой издава болничен лист и за какъв период, когато раждането не настъпи до 45-ия ден от издаването на първия болничен лист за раждане?**

Отговор:

Съгласно чл. 26, ал. 1 от Наредбата за медицинска

та експертиза на работоспособността (НМЕР), отпускът поради бременност и раждане на осигурената в размер 135 календарни дни за всяко дете се разпределя в 3 болнични листа, както следва: 1. за 45 календарни дни преди раждането; болничният лист се издава еднолично от лекаря, който осъществява наблюдението на бременната; в болничния лист задължително се вписва терминът на раждането; 2. за 42 календарни дни непосредствено след раждането - от лекаря, който е водил раждането; ако раждането е станало без медицинско наблюдение - от личния лекар; 3. за 48 календарни дни - продължение на предходния болничен лист - от лекаря, при който е регистрирано детето, или от личния лекар на родилката; когато детето почине, дадено е за осиновяване или е настанено в детско заведение на пълна държавна издръжка преди изтичането на 42 дни от раждането му, болничен лист за остатъка

до 135 дни не се издава. Съгласно чл. 27, ал. 1 от НМЕР, когато раждането не стане в рамките на 45-те дни отпуск по бременност, той се продължава с нов болничен лист до деня на раждането, но за не повече от 93 дни. Когато раждането е станало преди изтичането на 45-дневния отпуск по бременност, а също и при преждевременно раждане, когато не е съществувала възможност да се започне ползването на 45-дневния отпуск по бременност, осигурената има право на остатъка или на неизползвания отпуск поради бременност. В тези случаи отпускът се включва в третия болничен лист, като се вписва размерът на неизползвания отпуск поради бременност.

▶ **Продължава в следващия брой**

Материалите са подготвени от Рконсулт ЕООД

Консултантите са готови да отговорят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010' Безплатно счетоводно приключане на 2009'

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия	Производство
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Манфред Мулц, управител на директорите на Балкан Стар

2010-а ще бъде по-добра за автомобилния пазар

Компаниите трябва да имат решения за всеки клиент

► **Господин Мулц, какво предвиждате да се случи през 2010 г. на автомобилния пазар?**

- Очевидно развитието на автомобилния сектор е функция на състоянието на цялата икономика. За да видим подобрени резултати от българския пазар, първо икономиката трябва да започне да работи на по-бързи обороти, да постъпи свеж ресурс в системата. Не виждам как това може да се случи през

първата половина на 2010 г. И на второ място, трябва да върнем доверието в пазара. В този смисъл съм оптимист, защото очаквам 2010-а да бъде малко по-добра от предходната година и като продажби, и като финансов резултат.

► **Какви проблеми срещате във вашата дейност? Как може да бъдат решени?**

- Трудностите, които очертахме за изминалата година, за съжаление са напълно валидни и днес. Вярвам, че разумното пазарно поведение е да се създават нови и атрактивни услуги за

клиентите, да им покажем, че предлагаме не само по-добри продукти на по-добри цени, но и по-добри услуги. И в тази посока инвестираме най-много. Защото времената на големите стокови наличности и на големите ценови отстъпки приключват, но клиентите ни вече са много по-взискателни и капризни, те очакват да им предложим нещо повече. И само онези, които са по-добре подготвени да посрещнат нуждите и желанията на клиентите, ще успеят да ги задържат и ще запазят позициите си на пазара.

► **Как се развива дружеството Балкан Стар Аутомотив на българския пазар през последните години?**

- Усилията на Балкан Стар през последните години са в посока да предложим на пазара цялостно решение за мобилността. Днес ние имаме най-голямото продуктово портфолио на пазара, като предлагаме 10 различни марки в ценови диапазон от 5000 до 500 000 EUR. Създали сме дистрибуторска мрежа в страната с голям обхват. По този начин освен продажбата на автомобилите осигуряваме и пълен набор от услуги за клиентите на Балкан Стар след покупката. Заедно с нашия партньор Алианс предлагаме редица финансови и лизингови решения, както и застраховки, подходящи за профила на съответния клиент - от младото семейство, което купу-

ва Mitsubishi Colt, до флийт мениджъра на 40 товарни автомобила Mercedes-Benz Actros. Предлагаме употребявани автомобили, възможност за обратно изкупуване, скоро ще предлагаме и заместващ автомобил на клиенти, чиито коли са претърпели пътни инциденти.

Накратко, нашата компания предлага всеобхватно решение на всички въпроси, свързани с автомобила - от продажби и последващо обслужване през финансиране до обратно изкупуване и продажба на употребявани автомобили.

► **Какъв е вашият пазарен дял?**

- Приключихме 2009 г. с над 5% пазарен дял при продажбите на леки автомобили. За автомобилите с инвестиционно приложение и автобусите държим почти половината от пазара, или по-точно 43% за изминалата година.

► **Коя от вашите марки се търси най-много?**

- Миналата година продадохме над 1000 леки и товарни автомобили Mercedes, което прави марката най-успешния само леките автомобили, Mitsubishi Motors и Mercedes са представени еднакво на пазара през 2009 г.

► **Какъв е отразът на кризата?**

- 2009 г. далеч не беше лесна и това си личеше от самото начало. Усложнената финансова и икономическа ситуация сериозно засегна бизнеса в България и в частност автомобилния бранш. Обемът на пазара се

сви с 53% спрямо 2008 г. Индустрията се сблъска почти със срив в търсенето, което доведе до големи стокови наличности и последвалите ценови войни. Ситуацията е сходна в много други европейски пазари с разликата, че българското правителство изобщо не подпомогна автомобилния сектор, който изпитваше големи трудности. Но компанията успя да запази най-ценния си актив - човешкия капитал, и вярваме, че това ще бъде нашето конкурентно предимство в бъдеще.

► **Имателите готови ли са да привличат нови клиенти към пазара на нови автомобили?**

- Стремим се да улавяме пулса на пазара и да предложим услугите, от които клиентите се нуждаят в момента. Имаме няколко акции, които са актуални към днешна дата. Такъв е сервизният Star Service, който се предлага на клиентите на леки автомобили Mercedes от началото на 2010 г. В допълнение към стандартната гаранция от 2 години Star Service осигурява безплатна поддръжка и удължена гаранция за третата година, или до 60 000 км, в зависимост от това кое събитие ще настъпи първо. Предимството за нашия клиент е, че пакетът включва стойността на консумативите и резервните части, както и сервизния труд. Доста атрактивни

са и нашите схеми за обратно изкупуване. През 2009 г. имаме много успешни промоции за Mitsubishi, като офертата за употребяван автомобил започваше от 6000 лв., като единственото условие беше автомобилът да е в движение. Тази акция доведе много клиенти в продажбените центрове на Mitsubishi.

► **Какви инвестиции планира БСА за тази година?**

- По разбираеми причини миналата година решихме да замразим плановете си за разширяване на нашата дилърска мрежа. През 2009 г. насочихме усилията и ресурсите си в две посоки - първо, да подобрим услугите си и второ, да развиваме човешкия фактор, да предложим на служителите си възможности за допълнително обучение и квалификация.

Балкан Стар стартира и проект за развитие на човешките ресурси. Близо 200 служители в период от 12 месеца ще преминат специфични обучения и ще подобрят квалификацията си. Стойността на този проект е около 100 хил. EUR.

Николема Цветкова

Нашествието на амфетамините или бизнес за милиарди левове

У нас пикът на употребата им още не е постигнат, количествата са местно производство

Хероинът се завръща в Европа, след години на нисък интерес у нас идва пикът на амфетамините.

За да са бодри и в кондиция, в Европа хора с много напрегнати професии използват амфетамини, за да могат да издържат. Амфетамините са психостимуланти, които действат върху централната нервна система. Освен млади бизнесмени към тях прибавят и хора, които имат монотонна, но умствена работа - например работещи в кол центрове, компютърни специалисти. У нас амфетамините все още са дрога на младите с цел забавление, твърди експертът Анна Любенова.

Рисковете

Въпреки че са информирани, младите хора не разпознават амфетамините като наркотик, както и че ще им донесе проблеми. Лечението на амфетаминовата зависимост е много по-сложно, отколкото на хероиновата - води до много психологични проблеми, в повечето случаи е необходима квалифицирана помощ от психиатър. Психиатричните болници у нас ще бъдат препълнени в близко бъдеще, прогнозира Елена Янкова, директор на фондация Инициатива за здраве.

Амфетамините и екстазите се възприемат от младите хора не като вид зависимост, а като част от градската култура. Те са начин да се впишеш в средата, да се чувстваш значим и ценен, имаш измамното усещане, че контролираш ситуацията, без да ти се налага да се самоконтролираш. В резултат на употребата им агресията в младежката публика нараства, а организъмът иска все по-висока доза амфетамини.

Често се използват от студенти и ученици при изпитни сесии, защото увеличават енергията, концентрацията, мотивираността за сметка на намаляване на необходимостта от сън и на апетита. Това сочат данни на международния проект Addict to life, представен в София.

Профил

Демокрацията ни донесе и пазара на нелегални наркотици. Дълги години той се доминираше от хероина, превърнал се в основен наркотик на зависимите, на които днес им казват проблемно употребяващи - инжектиращи и употребяващи редовно.

Разслоението на обществото се вижда и в употребяваните дрога. Заможните българи предпочитат кокаин, който е най-скъпият наркотик. Те не фигурират във фокуса на Националния център по наркотиците. Цената е около 120 лв./г, последните данни сочат дори скок на 140 лв./г.

Амфетамините и марихуаната се употребяват от млади хора - ученици, колежани, студенти, млади и успели на възраст до 35 години. Те се употребяват в клубове, на купони. Канабисът е най-употребяван у нас, следван от групата на амфетамините.

Хероинът е за маргинализираните групи - например ромски общности, но не във всички. Особено остър е проблемът в гетата на големите градове - кв. Факултета в София, кв. Столипиново - Пловдив, кв. Максуда - Варна. Но има и ромски махали, които са "чисти" от употребата на хероин, напр. кв. Надежда в Сливен, който е едно от най-проблемните гета. Ромските общности имат тази особеност - където влезе наркотикът, засяга всички. Ако дилърите са държани настрана от местни цигански барони, в компактна общност е спокойно, обяс-

нява Анна Любенова.

Хероинът в момента е най-скъп в София - една доза е 10-12 лв., а цената на грам се движи между 50 и 60 лв. В Столипиново например е много по-евтино - дозата върви 5-6 лв. Казват, че от дилърите можеш да купиш толкова, за колкото имаш пари - дори и за 2 лв.

За разлика от хероина, който идва от Афганистан и влиза у нас през Турция, амфетамините са местно производство. Те са евтини, формулата я знаят дори ученици, макар че те едва ли ги произвеждат. Прекурсорите (веществата, които се влагат в тях) са евтини и достъпни, а също и готовите таблетки - цената на амфетамин на прах се движи в София около 12 лв. дозата.

Хората, които употребяват хероин, предпочитат да си инжектират и амфетамин - това се наложи през последните години, обяснява Анна Любенова. Пикът на амфетаминовата употреба все още не е достигнат, този пазар ще нараства в близките пет години, колкото продължи и доминирането на хероина. Таблетките екстази се считат за висок клас амфетамини - цената им е около 20 лв. хапчето. Често обаче е обикновен амфетамин, а не пречиствена субстанция. Понякога вместо кокаин се продава амфетамин или е смесен.

Дебати

Сега не е времето да се повдигне отново този дебат от 2006 г., обществото ни още не е готово да приеме легализирането на една доза. Чехия наскоро доста либерализира законодателството по отношение на канабиса. В момента там се води тежък дебат и по националната стратегия за борба с наркотиците, която е за периода 2010-2018 г. Легализирането на една доза наркотик у нас не доведе до свиване на предлагането, напротив, пазарът се диверсифицира.

При един и същ дилър вече може да се намери почти всичко, докато преди пазарът беше сегментиран - хероиново, амфетаминово, кокаиново, различни дилъри, от които можеш да си купиш различна дрога. Много от хероиновите потребители вземат и амфетамини. В резултат на софийския пазар се намират двете вещества смесено - дилърът продава хероин и амфетамин заедно, защото такава е търсенето. Имаме национална стратегия за борба с наркотиците, но тя не е подкрепена с реално работещи превантивни програми. Всичко, което се прави, е на парче, най-вече идва от НПО. Нямаме устойчива политика в тази област, смята още Любенова.

Парите

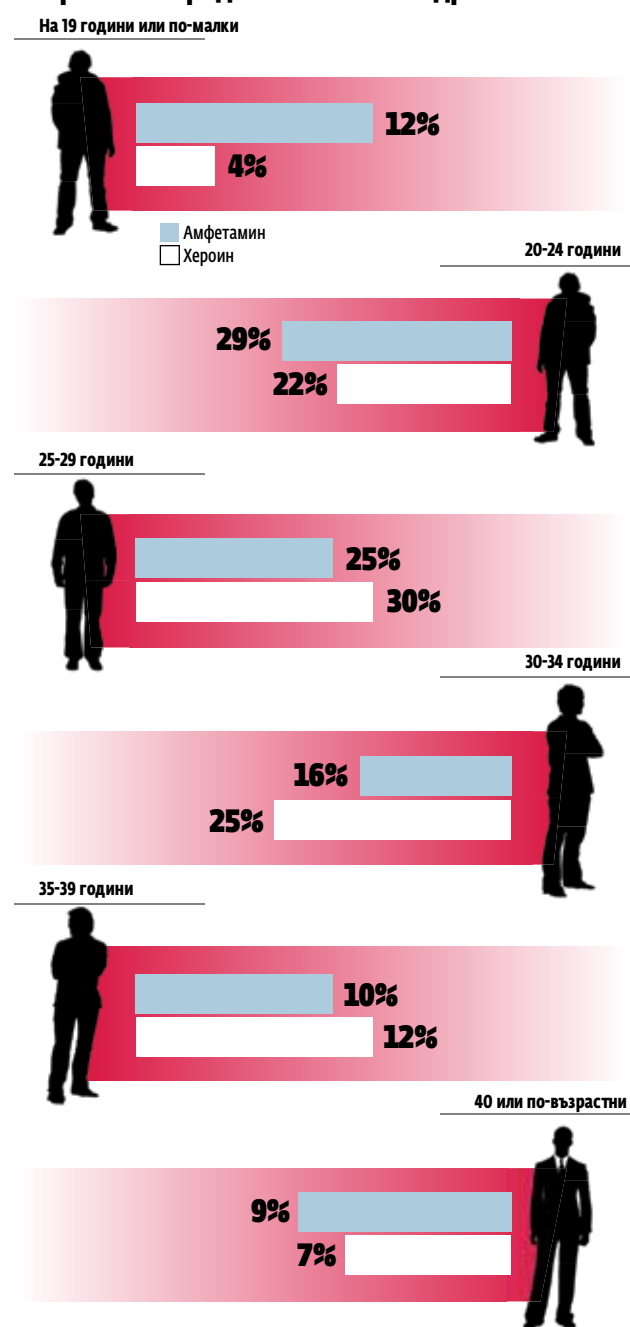
Бизнесът с дрога се изчислява на милиарди евро. Фрагментарно отделни сметки показват приходите от черния пазар на наркотици.

Три хиляди души, вземащи хероин в Скопие, носят около 15 млн. EUR годишно на черния пазар, направи сметката Зоран Боярович, експерт от Македония. Около 1.5 млн. лв. харчат пристрастените към хероин българи всеки ден, или 547 млн. лв. годишно, пресметна д-р Александър Канчелов, специалист по лечение на зависимости. Според неофициалната статистика у нас зависимите от хероин са 30 000 души. Те дават средно по 50 лв. на ден, за да се сдобият с наркотика, обясни Канчелов.

Трябва да хвърляме повече усилия в превенцията, икономически по-изгодно е намаляване на търсенето, а не на предлагането. Трябва да направим така, че особено младежите да нямат нужда от наркотици: да имат работа, да не са изолирани в обществото, да са информирани, за да не плащаме скъпата цена за лечение и криминална дейност, обобщава Анна Любенова.

Светлана Желева

Възрастови предпочитания към дрога

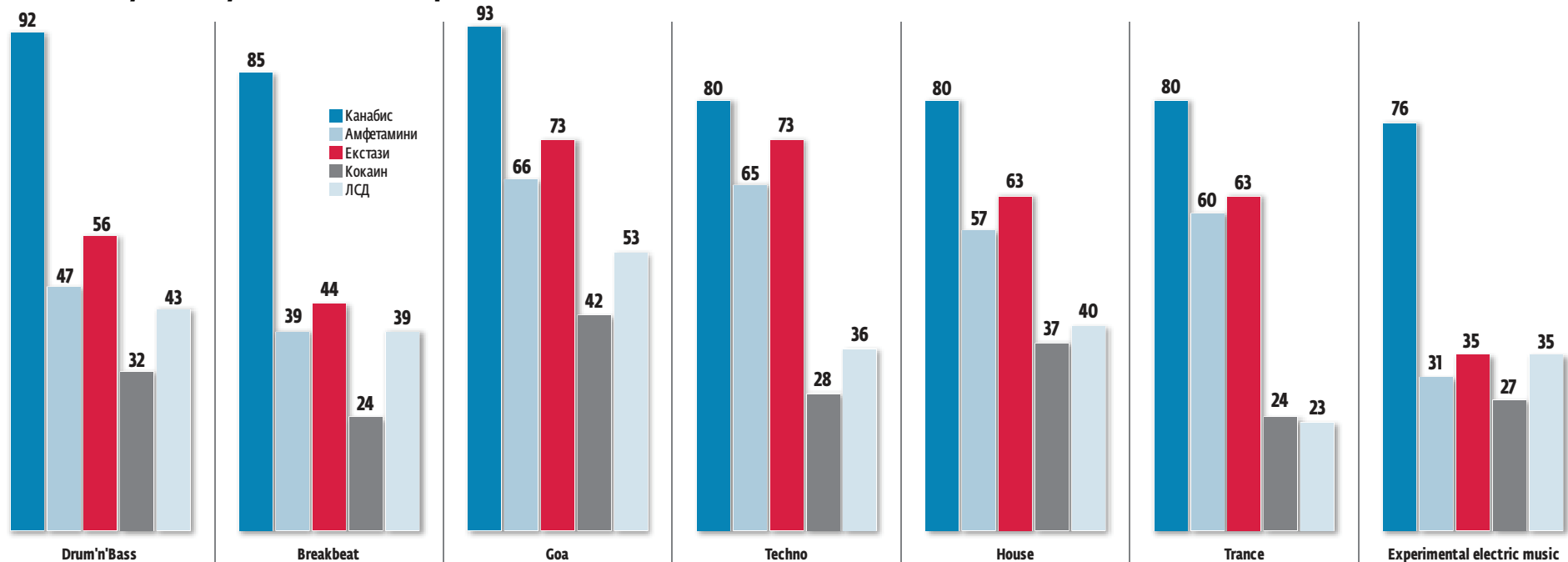
Статистика

България - чиста от метамфетамини

▶ 73% от родителите са сигурни, че техните деца никога не са опитали наркотик, докато само 27% от тийнейджърите призна-

ват, че не са пробвали дрога.
▶ Амфетамините са използвани по време на Втората световна война, използват се и днес при мащабни военни операции, съобщи Пиер Чапар, анализатор в ASUD журнал.
▶ У нас засега няма метамфетамини - вид амфетамини.

Кой каква музика слуша и към каква дрога посяга

Любопитно
С 13% повече
са милионерите
в Хонконг

Напук на кризата броят на милионерите в Хонконг е нараснал с 13% през 2009 спрямо 2008 г., показва проучване на Ситибанк. Броят на лицата в Хонконг, чието богатство наброява повече от 1 млн. хонконг-

ски долара в ликвидни активи, се е увеличил от 348 000 през 2008 на 394 000 души през миналата година. Това се дължи най-вече на местния пазар на акции и сектора с недвижими имоти, две от любимите инвестиции на Хонконг. В бившата британска колония, чието население възлиза на 7 млн. души, един на всеки 7 жители е милионер.

Прогрес

” Ако и автомобилната индустрия се развиваше толкова бързо, колкото и компютърната, щяхме да караме коли, които струват 0.25 USD и горят 0.25 л на 100 км

► **Бил Гейтс**, основател на Microsoft

е-МИНИСТЪР

Да си част от правителството в XXI век означава да използваш съвременни методи в комуникацията с избирателите си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Да си министър не е лесно. Особено когато от теб и министерството ти се очаква да имаш навременна информация за малко над 120 българи, които живеят в Чили. А след земетресенията в събота там нямаше много работещи телефони, през които сънародниците ни да уведомят близките си, че са живи и здрави, въпреки 8.8 по Рихтер, което разлюля страната. Имаше обаче министър на външните работи с будно съзнание, който през целия уикенд не спря да ъддейтва профила си в микроблогинг услугата Twitter. Със скромните 140 знака, които предоставя сайтът, Николай Младенов успя да покрие случващото се със сънародниците ни в Чили и посолството в страната, което на практика превърна пресцентъра му в излишен, спести доста средства и не на последно място - държеше хората информирани.

Технологии

Действията на министъра са просто един простичък пример за това как може да

се използват интелигентно новите технологии. И да, Twitter има много минуси, но и един голям плюс - достъпен е за целокупния български народ. И въпреки че не се радва на толкова огромна популярност у нас като Facebook, в мрежата има около 100 хил. българи (според статистика на Google AdPlanner за септември 2009 г.). Те, както и още над 60 млн. други потребители на услугата, не спряха да бъдат информирани за случващото се в Чили през уикенда. Подобна беше ситуацията след земетресението в Хаити и протестите в Иран преди година. И още много други, далеч по-приятни събития.

Конкуренция

Българският външен министър обаче не е пионер политик в Twitter. Защото микроблогинг услугата отдавна се ползва в САЩ и Западна Европа от политиците като средство за разпространяване на вижданията им по различни теми. Безспорно най-известната фигура от политическия елит, която

разполага със собствена страница в Twitter, е американският президент Барак Обама. По време на предизборната му кампания в края на 2008 г. профилът му бълваше най-различни съобщения. След избирането му за държавен глава twitter.com/barackobama беше позанемарен, а вчера в профила на американския президент се четяха поздравления за американските олимпийци, участвали на игрите във Ванкувър. Послание, което е било видяно от над 3.3 млн. последователи на Обама в социалната мрежа. Междувременно на twitter.com/politicians може да бъдат следени всички американски политици, които използват услугата, за да споделят свои мисли. А те не са малко.

Против

Както всяка монета, така и използването на Twitter има своята тъмна страна. Така например през уикенда група британски политици бяха използвани за разпространяването на спам съ-

общения, без естествено да имат и грам идея, че това се случва. Сред тях беше дори енергийният министър на страната Ед Милбранд, който впоследствие се извини на последователите си.

Друг недостатък на подобни социални мрежи за политиците е фактът, че Twitter е инструмент и за обратна връзка. Тоест очаква се, че потребителите могат да получават отговори на въпроси, които задават директно на министри, политици и дори на приятелите си. Въпроси, на които не е лошо да се отговаря.

Според социолога от Алфа Рисърч Боряна Димитрова използването на подобни платформи за разпространение на съдържание е хубаво, защото дава възможност да стигне до по-широка мрежа от хора. Това обаче не бива да компенсира официалните канали за разпространение на информация, коментари тя. И все пак, ако се търси публичност на определена тема, блогите и Twitter са повече от подходящи, смята Димитрова.

Забавяне
Българите
изостават

► Българските политици не са сред най-активните блогъри или ползватели на Twitter.

► От правителството например само финансовият министър Симеон Дянков (simeondjankov.com) и колежата му от външното ведомство Николай Младенов (mladenov.org) притежават блогове.

► Дянков обаче различа предимно на пресцентъра си и поставя в блога си съобщения, които пиарите на министерството му са качили и на minfin.bg.

► От министрите единствено Николай Младенов притежава официален профил в Twitter (twitter.com/nmladenov).

► Колежите му Бойко

Борисов, Симеон Дянков и външния експерт имат фалшиви профили в мрежата.

► Понятието блог навлезе широко в българската политика при кметските избори през 2007 г., когато кандидатът на СДС и ДСБ Мартин Заимов използва интернет като активна платформа за комуникация с избирателите си.

► Впоследствие немалка част от предходното правителство обяви, че разполага със собствен онлайн дневник. Един от тях, на Ивайло Калфин, беше "осветен" от едно от култовите имена в интернет - създателя на Flickr Джоичи Ито, който тогава беше в България.

► Последният пост на kalfin.eu е от 10 юли 2009 г. - малко преди парламентарните избори.